

Plan de Acțiune al Consiliului European pentru Republica Moldova 2021-2024

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Consiliul Europei

Plan de acțiune pentru Republica Moldova 2021-2024

CM(2020)161
19 noiembrie 2020

Document elaborat de Biroul Direcției Generale de Programe

*Document aprobat de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei
la 25 noiembrie 2020 (CM/Del/Dec(2020)1389/2.3)*

SUMAR EXECUTIV

Planul de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021-2024 este un instrument de programare strategică ce are ca scop alinierea în continuare a legislației, instituțiilor și practicii moldovenești la standardele europene în ceea ce privește drepturile omului, statul de drept și democrația. Planul de acțiune este destinat să sprijine eforturile țării de a-și onora obligațiile asumate în calitate de stat membru al Consiliului Europei.

Prioritățile Planului de acțiune iau în considerare deciziile, rezoluțiile, recomandările, concluziile raportului și avizele emise de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (CM), Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE), Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (Congresul), Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (Comisarul), Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) și alte organe consultative și de monitorizare ale Organizației. Acestea țin cont, de asemenea, și de agenda națională de reformă, în special, Strategia Națională de Dezvoltare (Moldova 2030), Strategia pentru Asigurarea Independenței și Integrității Sectorului Justiției (2021-2024) și Planul său de acțiuni, precum și Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului.

În temeiul prezentului Plan de acțiune, Consiliul Europei și autoritățile din Republica Moldova au convenit să continue împreună, prin proiecte de cooperare, reforme inițiate în trecut în domenii precum punerea în aplicare a Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) la nivel național, alinierea legislației și practicilor naționale privind combaterea discriminării și egalității de gen la standardele europene, consolidarea cadrului național privind protecția copilului în vederea combaterii exploatării și abuzului sexual asupra copiilor, sporirea independenței și responsabilității sistemului judiciar, îmbunătățirea legislației și practicii electorale, reformarea sistemului penitenciar și promovarea alternativelor la detenție, promovarea conformității practicilor naționale cu standardele europene în domeniul mass-media și guvernantei internetului, îmbunătățirea protecției datelor la nivel național, dezvoltarea capacității agenților de aplicare a legii și a altor agenții de a răspunde corupției și spălării banilor și intensificarea dialogului și consolidarea încrederii pe ambele maluri ale râului Nistru.

Noile domenii de cooperare identificate în Planul de acțiune includ asistența juridică, medierea și reconcilierea în materie penală, combaterea abuzului de droguri și a traficului ilicit de droguri, protecția drepturilor omului în sectorul sănătății și abordarea noilor provocări aferente pandemiei COVID-19 și impactul socio-economic al acesteia, în special asupra drepturilor sociale. În plus, Consiliul Europei și autoritățile din Republica Moldova intenționează să intensifice eforturile pentru combaterea traficului de persoane, prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și consolidarea autonomiei locale.

Acesta este cel de-al treilea Plan de acțiune al Consiliului Europei pentru țară. Cele anterioare au acoperit perioadele 2013-2016 și 2017-2020. În ciuda mai multor schimbări de guvern, autoritățile din Republica Moldova și-au reiterat solicitările de sprijin din partea Consiliului Europei. Planul de acțiune pentru Republica Moldova 2017-2020 a încorporat o listă solidă de realizări, inclusiv consolidarea instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului), condiții îmbunătățite pentru combaterea discriminării și promovării egalității ca urmare a capacității consolidate a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (Consiliul pentru Egalitate) de a-și îndeplini mandatul în conformitate cu standardele europene și capacitatea profesională și operațională sporită a administrației electorale de a desfășura alegeri.

În ciuda progreselor incontestabile, rămân provocări semnificative în ceea ce privește punerea efectivă în aplicare a reformelor democratice, în special în domeniul justiției.

Planul de acțiune își propune să sprijine Republica Moldova în eforturile sale de punere în aplicare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite (ODD-uri) Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă, în special a Obiectivelor 3 - privind buna sănătate și bunăstarea, 4 - privind educația de calitate; 5 - privind egalitatea de gen; 10 - privind inegalitățile reduse; 11 - privind orașele și comunitățile durabile; și 16 - privind pacea, justiția și instituțiile puternice.

Bugetul global al acestui Plan de acțiune este estimat la 13,7 milioane EUR. Deși a fost asigurată o finanțare în valoare de 2,6 milioane EUR, este esențială o finanțare suplimentară pentru punerea integrală în aplicare a acțiunilor prioritare identificate pentru 2021-2024.

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV.....	2
LISTA ACRONIMELOR ȘI A ABREVIERILOR.....	4
PARTEA I - INTRODUCERE	6
1.1 PREZENTARE GENERALĂ.....	6
1.1.1 Republica Moldova și Consiliul Europei	6
1.1.2 Valoarea adăugată a programelor de asistență tehnică ale Consiliului Europei.....	6
1.1.3 Principalele constatări ale mecanismelor de monitorizare și ale organismelor consultative de specialitate.....	7
1.2 OBIECTIVELE PLANULUI DE ACȚIUNE	9
PARTEA a II-a - ACȚIUNI PROPUSE PENTRU PERIOADA 2021-2024	10
2.1 DREPTURILE OMULUI	10
2.1.1 Protejarea drepturilor omului	11
2.1.2 Promovarea drepturilor și demnității omului.....	13
2.1.3 Asigurarea drepturilor sociale	18
2.2 STATUL DE DREPT	19
2.2.1 Asigurarea justiției.....	19
2.2.2 Consolidarea statului de drept.....	22
2.2.3 Combaterea amenințărilor la adresa statului de drept	24
2.3 DEMOCRAȚIA.....	27
2.3.1 Consolidarea guvernării democratice și promovarea inovării.....	27
2.3.2 Promovarea participării și diversității	30
PARTEA III - PUNEREA ÎN APLICARE	32
3.1 METODOLOGIA.....	32
3.2 CONTRIBUȚIA LA OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ ALE ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE	33
3.3 COORDONARE	35
3.4 FINANȚARE	36
3.5 GUVERNANȚA.....	37
Anexa I - Cadrul logic (<i>Logframe</i>)	38
Anexa II - Registrul riscurilor.....	49
Anexa III - Tabel financiar.....	52
Anexa IV - Surse/documente relevante.....	53

LISTA ACRONIMELOR ȘI A ABREVIERILOR

AA	Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova
CCCC	Comitetul Consultativ privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale
Planul de acțiune	Planul de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021- 2024
CSB/CFT	Combaterea Spălării Banilor/Combaterea Finanțării Terorismului
ARO	Oficiul de Recuperare a Activelor
UTA	Unitate Teritorială Autonomă
CALM	Congresul Autorităților Locale din Moldova
MCI	Măsuri de consolidare a încrederii
CICDE	Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
CCJE	Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni
CCPE	Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni
BDCE	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
CEC	Comisia Electorală Centrală
CEDAW	Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor
CEPEJ	Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției
CM	Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei
Congres	Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei
CPT	Comitetul european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante
OSC	Organizație a societății civile
ZLSAC	Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător
ICPND-uri	Întreprinderile comerciale și profesiile nefinanciare desemnate
CEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului
CERI	Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței
CEDS	Comitetul European pentru Drepturi Sociale
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
ECD/EDO	Educație pentru cetățenie democratică și educație pentru drepturile omului
Consiliul pentru Egalitate	Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității
EQUINET	Rețeaua europeană a organismelor de promovare a egalității
CSE	Carta Socială Europeană
UE	Uniunea Europeană
CCMN	Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale
GR-DEM	Grupul de raportori pentru democrație
GRECO	Grupul de state împotriva corupției
GRETA	Grupul de experți privind acțiunile împotriva traficului de ființe umane
GREVIO	Grupul de experți privind acțiunile împotriva violenței asupra femeilor și a violenței domestice
HIV	Virusul imunodeficienței umane
Convenția de la Istanbul	Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice

Comitetul de la Lanzarote	Comitetul părților la Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale
Convenția de la Lanzarote	Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale
LGBTI	Persoane lesbiene, homosexuale, bisexuale, transgen și intersexuale
MJ	Ministerul Justiției
MONEYVAL	Comitetul de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului
ANP	Administrația Națională a Penitenciarelor
CNPDCP	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
ANI	Autoritatea Națională de Integritate
INJ	Institutul Național al Justiției
INP	Inspectoratul Național de Probațiune
MNP	Mecanismul Național de Prevenire
BDGP	Biroul Direcției Generale de Programe al Consiliului Europei
Ombudsman	Avocatul Poporului
OSCE/OIDDO	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa/Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului
Convenția de la Oviedo	Convenția privind drepturile omului și biomedicina
APCE	Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei
PBG	Programul comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Parteneriat pentru o bună guvernare”
MGP	Metodologia de gestionare a proiectelor a Consiliului Europei
Grupul Pompidou	Grupul de cooperare pentru combaterea abuzului și a traficului ilicit de droguri
CRCCD	Cadrul de referință al competențelor pentru cultură democratică
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
CSP	Consiliul Superior al Procurorilor
ODD	Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite
ODD-uri	Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite
POS	Procedură standard de operare
Comisarul	Comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului
ONU	Organizația Națiunilor Unite
Drepturile Omului ONU	Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
URDD	Util, Relevant, Durabil, Deținut (metodologia Consiliului Europei pentru cooperare electorală)
USAID	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională
CV	Contribuție voluntară
Comisia de la Veneția	Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept

PARTEA I - INTRODUCERE

1.1 PREZENTARE GENERALĂ

1.1.1 Republica Moldova și Consiliul Europei

Republica Moldova a devenit cel de-al 36-lea stat membru al Consiliului Europei la data de 13 iulie 1995. În consecință, aceasta a încheiat și a consimțit să onoreze o serie de angajamente specifice, care sunt enumerate în Avizul 188 (1995) al Adunării Parlamentare privind cererea Republicii Moldova de aderare la Consiliul Europei.

Republica Moldova a acceptat obligațiile care revin tuturor statelor membre în temeiul articolului 3 din Statut:¹ respectarea principiilor democrației pluraliste și a statului de drept, precum și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ale tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa.

Până în prezent, țara a semnat și ratificat 94 de tratate ale Consiliului Europei și face obiectul mai multor mecanisme ale Consiliului Europei, inclusiv cele ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), Comitetului de Miniștri (CM), Adunării Parlamentare (APCE), Comisarului pentru drepturile omului al Consiliului Europei (Comisarul), Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Venetia), Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI), Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT), Grupului de state împotriva corupției (GRECO), Comitetului de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului (MONEYVAL), Grupului de experți privind acțiunile împotriva traficului de ființe umane (GRÉTA), Comitetului European pentru Drepturi Sociale (CEDS), Comitetului părților la Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Comitetul de la Lanzarote), Comitetului Consultativ privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (CCCC) și Congresului Autorităților Locale și Regionale (Congresul).

Republica Moldova a beneficiat de programele de cooperare ale Consiliului Europei din anul 2006. Cele două Planuri de acțiune anterioare, care vizau sprijinirea reformelor democratice în Republica Moldova, au oferit un cadru mai strategic pentru cooperarea cu Consiliul Europei. Programele anterioare susținute de Uniunea Europeană (UE) aveau ca scop combaterea corupției, spălarea banilor și finanțarea terorismului, precum și promovarea independenței, transparenței și eficienței sistemului de justiție, și combaterea discriminării și consolidarea egalității. În mod similar, contribuțiile voluntare ale statelor membre ale Consiliului Europei au făcut posibilă implementarea proiectelor în domeniile combaterii discriminării, drepturilor copiilor, reformei sistemului penitenciar și a probațiunii, libertății și pluralismului mass-mediei, reformei sistemului electoral, educației pentru drepturile omului și cetățenia democratică și măsurilor de consolidare a încrederii (MCI) pe ambele maluri ale râului Nistru.

Republica Moldova este membră a Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE) din anul 1998. BDCE a jucat un rol activ în Republica Moldova, în special prin finanțarea parțială a construcției unei noi unități corecționale și prin modernizarea parcului de ambulanțe a Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească. Mai recent, Banca a finanțat parțial un proiect pentru a atenua răspândirea și consecințele COVID-19. În plus, BDCE a finanțat parțial proiecte care vizează facilitarea accesului la credite a întreprinderilor mici și mijlocii, în vederea susținerii creării și păstrării locurilor de muncă viabile.

La elaborarea acestui Plan de acțiune, au fost luate în considerare Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova (AA), care a intrat pe deplin în vigoare la 1 iulie 2016, și Acordul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC). În mod special, Planul de acțiune include asistență în domeniile reformei acoperite de AA, inclusiv în domenii precum sistemul judiciar și instituțiile anticorupție specializate, egalitatea de gen și libertatea și pluralismul mass-media.

1.1.2 VALOAREA ADĂUGATĂ A PROGRAMELOR DE ASISTENȚĂ TEHNICĂ ALE CONSILIULUI EUROPEI

Programele de asistență tehnică ale Consiliului Europei fac parte integrantă din triunghiul strategic unic al stabilirii, monitorizării și cooperării în domeniul standardelor: dezvoltarea standardelor obligatorii din punct de vedere juridic este legată de monitorizarea acestora prin mecanisme independente și completată de cooperarea tehnică în vederea facilitării punerii lor în aplicare. Acțiunile Organizației sunt dezvoltate și puse în aplicare în domenii în care Consiliul Europei are o solidă expertiză și valoare adăugată.

¹ Document constituțional al Consiliului Europei <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680306052>

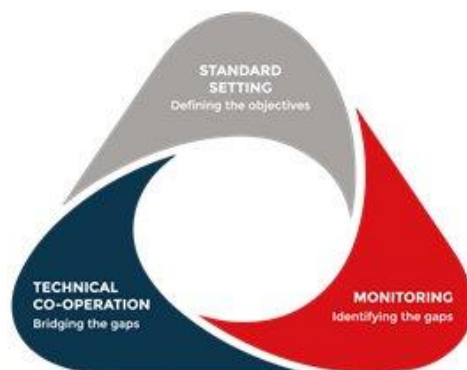

Figura 1: Triunghiul strategic al Consiliului Europei

STANDARD SETTING (Defining the objectives) = SETARE STANDARDE (Definirea obiectivelor)
TECHNICAL CO-OPERATION (Bridging the gaps) = COOPERARE TEHNICĂ (Eliminarea decalajelor)
MONITORING (Identifying the gaps) = MONITORIZARE (Identificarea decalajelor)

1.1.3 PRINCIPALELE CONSTATĂRI ALE MECANISMELOR DE MONITORIZARE ȘI ALE ORGANISMELOR CONSULTATIVE DE SPECIALITATE

Prezentul Plan de acțiune se bazează, într-o mare măsură, pe cele mai recente recomandări, rezoluții și constatări ale organismelor de monitorizare și consultative de specialitate ale Consiliului Europei în ceea ce privește țara, în mod special: Comitetul de Miniștri (CM), Adunarea Parlamentară (APCE), Congresul Autorităților Locale și Regionale (Congresul), Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (Comisarul), Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) și alte organe consultative și de monitorizare ale Organizației, inclusiv Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI), Comitetul european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT), Grupul de state împotriva corupției (GRECO), Comitetul de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului (MONEYVAL), Comitetul European pentru Drepturi Sociale (CEDS), Comitetul Consultativ privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (CCCC), Grupul de experți privind acțiunile împotriva violenței asupra femeilor și a violenței domestice (GREVIO), Comitetul părților la Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Comitetul de la Lanzarote) și Grupul de experți privind acțiunile împotriva traficului de ființe umane (GRETA). Planul de acțiune reflectă prioritățile reformelor întreprinse la nivel național, în mod special cele identificate în Strategia Națională de Dezvoltare (Moldova 2030), Strategia pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției (2021-2024), Planul național de acțiune pentru drepturile omului, Strategia și Planul național de acțiuni pentru asigurarea egalității între bărbați și femei (2017-2021), Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023, Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane (2018-2023), Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului (2014-2020), Planul de acțiuni privind promovarea siguranței pe Internet a copiilor și adolescenților (2017-2020), Strategia națională a securității informaționale (2019-2024) și Strategia națională de integritate și anticorupție (2017-2020). Planul de acțiune ia în considerare rezultatele Planului de acțiune anterior al Consiliului Europei pentru Republica Moldova (2017-2020).

La elaborarea Planului de acțiune și la proiectarea sprijinului pentru cooperare tehnică pentru reforme, au fost luate în considerare lacunele identificate de următoarele instituții, mecanisme de monitorizare și organisme consultative de specialitate ale Consiliului Europei:

Protejarea și promovarea drepturilor omului, asigurarea drepturilor sociale:

- Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), în special cu privire la relele tratamente și tortura, moartea unei persoane în timpul unei operațiuni de poliție, condiții precare în facilitățile de detenție și diverse încălcări ale dreptului la libertate și securitate;
- Rezoluția APCE 2308(2019) cu privire la funcționarea instituțiilor democratice din Republica Moldova;
- Raportul CERI (2018) 34 din iunie 2018 privind îmbunătățirea legislației împotriva discursului de instigare la ură, consolidarea capacității Consiliului pentru Egalitate și a Ombudsmanului de a-și îndeplini mandatul în ceea ce privește discriminarea, îmbunătățirea sistemului de colectare a datelor dezagregate privind cazurile de infracțiuni motivate ură și discursurile de instigare la ură, consolidarea capacității agenților de aplicare a legii de a aborda infracțiunile motivate de ură și discursurile de instigare la ură, precum și măsurile de consolidare a integrării minorităților naționale

și de a dezvolta o strategie cuprinzătoare de prevenire și combatere a discursurilor de instigare la ură și un plan de acțiune pentru protejarea persoanelor lesbiene, homosexuale, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI);

- Al patrulea aviz al CCCC cu privire la punerea în aplicare a Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale (CCCC) de către Republica Moldova;
- Recomandarea GRETA CP(2012)6 privind identificarea, asistența și sprijinirea victimelor traficului de ființe umane;
- Concluziile CEDS referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor acceptate ale Cartei Sociale Europene (CSE), evidențiind deficiențele cadrului juridic și punerea în aplicare a acesteia;
- Recomandarea CM CM/Rec(2018)7 către statele membre privind Ghidul pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital.

Asigurarea justiției, consolidarea statului de drept și combaterea amenințărilor la adresa statului de drept:

- Avizele Comisiei de la Veneția: Nr. 916/2018 privind legea pentru modificarea și completarea Constituției; Nr. 917/2018 privind modificările constituționale referitoare la libertatea de asociere; Nr. 936/2018 cu privire la legea privind prevenirea și combaterea terorismului; Nr. 972/2019 privind legislația în materie de urmărire penală; Nr. 976/2019 privind judecătoria Curții Constituționale;
- Avizul comun al Comisiei de la Veneția și al Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept al Consiliului Europei Nr. 983/2020 cu privire la Proiectul de lege privind modificarea și completarea Constituției cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;
- Recomandarea CM CM/Rec(2010)12 către statele membre privind independența, eficiența și responsabilitățile judecătorilor;
- Declarația Secretarului General al Consiliului Europei privind reforma judiciară în Republica Moldova, efectuată la 22 ianuarie 2020;
- Raportul Comisarului în urma vizitei din 9-13 martie 2020;
- Chestionar privind rolul Președinților de instanțe, inclusiv în Republica Moldova, ca bază pentru Avizul CCJE nr. 19 din 2016;
- Avizul CCPE nr.9 (2014) privind normele și principiile europene referitoare la procurori;
- Raportul CPT CPT/Inf (2018) 49, referitor la vizita din perioada 5-11 iunie 2018;
- Primul (GrecoRC4(2018)10) și al doilea (GrecoRC4(2020)9) raport de conformitate al GRECO privind prevenirea corupției în ceea ce privește membrii Parlamentului, judecătoria și procurorii;
- Raportul MONEYVAL privind cea de-a cincea rundă de evaluare reciprocă (2019)6 privind nivelul de punere în aplicare în practică a legislației pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului;
- Recomandările Comitetului de la Lanzarote din cel de-al doilea raport de implementare privind protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în cercul de încredere;
- Recomandarea CM CM/Rec(2018)1 către statele membre privind pluralismul mass-media și transparența dreptului de proprietate asupra mass-media;
- Conferința părților la Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului, al doilea raport de activitate 2015-2017;
- Grupul de cooperare pentru combaterea abuzului și a traficului ilicit de droguri (Grupul Pompidou), publicație privind Tratatul antidrog în penitenciarele din Europa de Est și de Sud-Est.

Consolidarea guvernării democratice și promovarea participării și diversității:

- Avizul comun al Comisiei de la Veneția și al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/OIDDO) nr. 907/2017 privind legea pentru modificarea și completarea anumitor acte legislative (sistemul electoral pentru alegerea Parlamentului);
- Misiunea de observare a alegerilor Declarația privind constatările și concluziile preliminare și raportul final privind alegerile parlamentare din 24 februarie 2019;
- Recomandarea 451 (2020) a Congresului privind alegerile locale din Republica Moldova (20 octombrie 2020) și Recomandarea 436 (2019);
- Recomandarea CM CM/Rec(2018)4 către statele membre privind participarea cetățenilor la viața publică locală.

Mai mult, convențiile relevante ale Consiliului Europei și alte instrumente ale Organizației, cum ar fi Carta privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului, au fost utilizate ca bază pentru acțiunile incluse în acest document.

PRINCIPALELE REZULTATE ALE PLANULUI DE ACȚIUNE AL CONSILIULUI EUROPEI PENTRU REPUBLICA MOLDOVA 2017-2020

Acest Plan de acțiune se bazează pe realizările Planului de acțiune anterior, inclusiv (listă neexhaustivă):

- Amendamentele la legile privind sistemul judiciar, statutul judecătorilor și răspunderea disciplinară a acestora în vederea sporirii independenței justiției;
- Introducerea garanțiilor procedurale solicitate în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și a jurisprudenței CtEDO privind procedurile penale în Legea de modificare a Codului de Procedură Penală;
- Adoptarea Planului Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului pentru anii 2018-2022;
- Consfințirea instituției Avocatului Poporului (Ombudsman) în Constituție și adoptarea Planului de acțiuni și dezvoltare a capacității Oficiului Avocatului Poporului (Ombudsmanului);
- Restabilirea Mecanismului Național pentru Prevenirea Torturii (MNP) în conformitate cu noua Lege privind Avocatul Poporului (Ombudsmanul) din 2014, adoptarea cadrului de reglementare internă a MNP și consolidarea capacităților de monitorizare ale acestuia;
- Aprobarea de către Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) a recomandărilor Consiliului European privind asigurarea unui tratament mai bun și resocializarea deținuților;
- Adoptarea de către Consiliul pentru Egalitate a Codului său de etică, punerea efectivă în aplicare a strategiei sale de comunicare și vizibilitate sporită;
- Adoptarea Codului serviciilor media audiovizuale împreună cu Strategia de dezvoltare a mass-media 2018-2025 aliniată în continuare la standardele europene;
- Adoptarea Legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului aliniată în continuare la standardele internaționale;
- Capacitate operațională sporită a Autorității Naționale de Integritate (ANI) de a-și îndeplini, în mod eficient, mandatul după adoptarea procedurilor sale standard de operare (PSO) și a Oficiului de recuperare a activelor (ARO);
- Adoptarea unui pachet revizuit de legi referitor la finanțarea alegerilor, un Cod Electoral modificat, care introduce monitorizarea echilibrului de gen în campaniile electorale și a unei cote de reprezentare a femeilor de 40% pe listele electorale;
- Capacitate profesională și operațională sporită a administrației electorale de a desfășura alegeri în cadrul noului sistem electoral și a observatorilor naționali de a monitoriza și raporta procesele electorale;
- Consolidarea capacității instituționale de către Comisia Electorală Centrală (CEC) a Unității Teritoriale Autonome (UTA) Găgăuzia de a desfășura alegeri în urma elaborării planului său strategic.

PROCESUL DE CONSULTARE

La 5 februarie 2020, Comitetul de Miniștri (CM) a luat act de raportul de activitate privind progresul înregistrat² în implementarea Planului de acțiune 2017-2020, și a însărcinat Secretariatul să continue punerea în aplicare a acestuia.

Acest Plan de acțiune a fost pregătit în urma unor consultări aprofundate cu autoritățile și alte părți interesate naționale relevante din Republica Moldova. La 11 octombrie 2019, Comitetul director al Planului de acțiune a organizat o reuniune la Chișinău pentru a evalua progresele în realizarea Planului de acțiune pe anii 2017-2020 și pentru a discuta cooperarea viitoare. Partenerii internaționali, inclusiv Uniunea Europeană, au fost, de asemenea, consultați la elaborarea acestui document.

Dezvoltarea Planului de acțiune a coincis cu perioada de carantina impusă de pandemia COVID-19. Consultările cu autoritățile pentru elaborarea acestui document au fost efectuate prin videoconferință.

1.2 OBIECTIVELE PLANULUI DE ACȚIUNE

Acest Plan de acțiune este un instrument strategic de programare pentru perioada 1 ianuarie 2021 - 31 decembrie 2024. Scopul său este de a sprijini în continuare reformele din Republica Moldova care vor alinia legislația, instituțiile și practica țării în continuare la standardele europene în domeniile drepturilor omului, statului de drept și democrației și, prin urmare, de a sprijini eforturile țării de a-și onora obligațiile ca stat membru al Consiliului European. Acest Plan de acțiune va contribui la obiectivele Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova (AA), în vigoare de la 1 iulie 2016.

² GR-DEM(2020)3Raportul de analiză a progresului Planului de acțiune al Consiliului European pentru Republica Moldova pe anii 2017-2020. (1 ianuarie 2017-31 octombrie 2019).

În îndeplinirea obiectivelor sale, acest Plan de acțiune va contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a Agendei Națiunilor Unite 2030 privind Dezvoltarea Durabilă.

Domeniile de cooperare ale Planului de acțiune sunt următoarele:

- Consiliul Europei va continua să sprijine autoritățile din Republica Moldova pentru a avansa (și, acolo unde este posibil, a finaliza) reformele întreprinse în domenii strategice, în conformitate cu standardele europene, în mod special:
 - punerea în aplicare a Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) la nivel național, de către sistemul judiciar și instituțiile pentru drepturile omului;
 - independența și integritatea sistemului judiciar, precum și transparența, responsabilitatea și eficiența sectorului justiției;
 - reformele în domeniul justiției penale, inclusiv în ceea ce privește prevenirea torturii și a reținerilor ilegale și aplicarea măsurilor de detenție preventivă;
 - armonizarea legislației naționale cu standardele internaționale privind dreptul la libertatea de întrunire, în special în situațiile de criză;
 - reforma sistemului penitenciar și sistemul de îngrijire a sănătății din penitenciare;
 - antidiscriminarea, infracțiunile motivate de ură și discursurile de instigare la ură;
 - infracțiunile economice;
 - legislația și practicile electorale;
 - libertatea și independența mass-media, cu accent pe autoritățile de reglementare și radiodifuzorul public;
 - violența împotriva copiilor, inclusiv exploatarea și abuzul sexual, inclusiv în mediul digital;
 - dialogul și încrederea între comunitățile divizate.
- Consiliul Europei și autoritățile din Republica Moldova au identificat împreună noi domenii de cooperare, precum și domeniile în care eforturile trebuie intensificate, pe baza activităților recente desfășurate de instituțiile Consiliului Europei, mecanismele de monitorizare și organismele consultative de specialitate, precum și noi provocări, inclusiv pandemia COVID-19, în mod special:
 - asistența juridică;
 - medierea și reconcilierea în materie penală;
 - traficul de ființe umane;
 - abuzul de droguri și traficul ilicit de droguri;
 - drepturile sociale și drepturile omului în sectorul sănătății;
 - prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor;
 - autonomia locală.

Acțiunile întreprinse în aceste domenii se vor baza pe convențiile Consiliului Europei și/sau recomandările organismelor de consultanță și monitorizare relevante.

Promovarea egalității de gen rămâne o prioritate a acestui Plan de acțiune. Abordarea integratoare a principiului egalității de gen, pe baza standardelor europene și a recomandărilor Consiliului Europei, va contribui la o mai bună abordare a nevoilor persoanelor care trăiesc în Republica Moldova fără discriminare și la sporirea calității și eficacității punerii în aplicare a Planului de acțiune.

PARTEA A II-A - ACȚIUNI PROPUSE PENTRU PERIOADA 2021-2024

Acțiunile propuse pentru fiecare pilon, astfel cum sunt definite în Programul și Bugetul pe anii 2020-2021, sunt prezentate mai jos.

2.1 DREPTURILE OMULUI

Conform Raportului anual al Comitetului de Miniștri (CM) din 2019 privind supravegherea executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), pe rolul CtEDO există 173 de cauze care implică Republica Moldova. Cauzele Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO) (inclusiv cauza *Șarban c. Republicii Moldova*, *Paladi c. Republicii Moldova*, *Modârca c. Republicii Moldova*, *Boicenco c. Republicii Moldova*, *Holomiov c. Republicii Moldova*, *David c. Republicii Moldova*, *Mușuc c. Republicii Moldova* etc.) au identificat tipare de încălcări repetate cu privire la utilizarea arestului preventiv în Republica Moldova. Executarea acestor hotărâri a fost sau este în continuare supravegheată de CM.

Este necesară consolidarea capacităților naționale de a întreprinde și pune în aplicare reforme, asigurând aplicarea consecventă a CEDO de către instanțele naționale; îmbunătățirea prevenirii și combaterii rețelor tratamente și a torturii; utilizarea detenției preventive numai în conformitate cu CEDO; asigurarea garanțiilor relevante în materie de drepturile omului în dreptul penal și în procedura penală; și prevenirea și combaterea discriminării, violenței de gen și abuzului și exploatării sexuale a copiilor.

Aceste acțiuni vor contribui la punerea în aplicare de către Republica Moldova a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) 3 (țintele 5 și c);³ 5 (ținta 2);⁴ 10 (ținta 3)⁵ și 16 (țintele 1, 2, 6 și 10).⁶

2.1.1 Protejarea drepturilor omului

Cooperarea tehnică în acest domeniu își propune să realizeze executarea efectivă și la timp a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO). Această componentă a Planului de acțiune se bazează, de asemenea, pe activitatea anterioară întreprinsă pentru îmbunătățirea condițiilor din locurile de detenție, pentru combaterea rețelor tratamente în locurile de detenție și pentru a asigura o aplicare mai echitabilă a detenției preventive.

Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului al Republicii Moldova își propune să protejeze persoanele private de libertate de tortură și rele tratamente, inclusiv prin alinierea legislației naționale la standardele internaționale de detenție preventivă și sporirea utilizării alternativelor la detenție. În acest plan, rolul instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului) în monitorizarea situației în materie de drepturile omului este clar definit, împreună cu necesitatea de a crea un mecanism de monitorizare a punerii în aplicare a recomandărilor sale.

EFICACITATEA SISTEMULUI CEDO LA NIVEL NAȚIONAL

Un studiu privind **detenția preventivă** elaborat cu sprijinul Consiliului Europei și publicat în februarie 2020 a concluzionat faptul că detenția preventivă a fost utilizată în mod excesiv în Republica Moldova între anii 2013 și 2017, iar raportul a identificat ineficiențe în ceea ce privește strategiile de apărare aplicate. Unele dintre recomandările sale trebuie încă puse în aplicare. În acest context, Planul de acțiune își propune să ofere sprijin legislativ suplimentar în vederea revizuirii legislației și promovării practicilor de detenție preventivă conforme și a utilizării măsurilor neprivative de libertate de către actorii din sectorul justiției (judecători, procurori și avocați ai apărării).

În ceea ce privește **cadrul de stabilire a sentințelor penale** și durata procedurilor penale, legislația care reglementează sistemul de justiție și practicile conexe din Republica Moldova rămân de natură punitivă. Prin urmare, se propune intensificarea sprijinului pentru îmbunătățirea cadrului de stabilire a sentințelor penale prin promovarea de amendamente juridice, care atenuază duritatea pedepselor și prin concentrarea pe principiul proporționalității, pe îmbunătățirile aduse cadrului instituțional actual și pe reconcilierea dintre victime și făpta și în domeniul justiției penale și prin creșterea gradului de conștientizare a părților cu privire la metodele alternative de soluționare a litigiilor. Planul de acțiune va continua să sprijine utilizarea medierii și reconcilierii în materie penală, implicând Curtea Supremă de Justiție, Ministerul Justiției și Consiliul de Mediere. Deși au fost deja formulate recomandări relevante pentru îmbunătățirea legislației și practicilor, punerea în aplicare a acestora necesită sprijin suplimentar care vizează creșterea gradului de conștientizare și consolidarea capacității profesioniștilor din domeniul juridic.

Pe lângă **durata totală a procedurilor penale**, jurisprudența CtEDO (hotărârile în cauzele *Pruneanu c. Republicii Moldova*, *Breabin c. Republicii Moldova*, *Gurgurov c. Republicii Moldova*, *Parnov c. Republicii Moldova*, *Popa c. Republicii Moldova* și *Struc c. Republicii Moldova*) arată necesitatea unor acțiuni specifice pentru îmbunătățirea cadrului de justiție în domeniile investigațiilor și prezentării probelor. Deși s-au realizat unele progrese în acest domeniu, sprijinul suplimentar trebuie să vizeze poliția și ofițerii de investigație detașați în cadrul procuraturii și colectarea și prezentarea probelor în instanțe, pentru diferite tipuri de infracțiuni.

³ Obiectivul 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți, la toate vârstele. Ținta 5: Consolidarea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și consumul nociv de alcool. Ținta c: Creșterea substanțială a finanțării pentru sănătate și recrutarea, dezvoltarea, formarea și păstrarea forței de muncă în domeniul sănătății în țările în curs de dezvoltare, în mod special, în țările cel mai puțin dezvoltate și în statele insulare mici în curs de dezvoltare.

⁴ Obiectivul 5: Realizarea egalității de gen și împuțernicirea tuturor femeilor și fetelor. Ținta 2: Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor în sferile publice și private, inclusiv traficul de ființe umane și exploatarea sexuală și de altă natură.

⁵ Obiectivul 10: Reducerea inegalității în interiorul și între țări. Ținta 3: Asigurarea de șanse egale și reducerea inegalităților în ceea ce privește rezultatele, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor adecvate în acest sens.

⁶ Obiectivul 16: Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și construirea de instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 1: Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și a ratelor aferente de deces peste tot. Obiectivul 16, ținta 2: Încetarea abuzului, exploatării, traficului și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor. Obiectivul 16, ținta 6: Dezvoltarea de instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 10: Asigurarea accesului publicului la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.

Consiliul Europei a oferit sprijin continuu **Avocatului Poporului (Ombudsmanului)** în cadrul Planurilor de acțiune anterioare. Adoptarea unei noi legi în 2014 a contribuit la creșterea independenței financiare și a vizibilității instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului). În general, alocațiile bugetare pentru funcționarea Avocatului Poporului (Ombudsmanului) au crescut de la an la an. În plus, în mai 2018, Instituția Avocatului Poporului (Ombudsmanului) a fost reacreditată de Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului și i-a fost acordat „Statutul A”, confirmând conformitatea acesteia cu Principiile de la Paris ale Națiunilor Unite. Rezultatele unui sondaj privind percepția instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului) de către mass-media, instituțiile publice și organizațiile societății civile (OSC-uri) vor fi utilizate pentru elaborarea Strategiei de comunicare a Avocatului Poporului (Ombudsmanului). În plus, a fost elaborată o metodologie pentru prima etapă a evaluării și investigării plângerilor de către Avocatul Poporului (Ombudsman). Dialogul dintre această instituție și OSC-uri a fost consolidat.

Reforma menționată mai sus a implicat înființarea și operaționalizarea **Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (MNP)**, care a efectuat deja aproximativ 70 de vizite ale locurilor de detenție în perioada 2017-2020. MNP a beneficiat, de asemenea, de sprijinul Organizației în publicarea primelor sale rapoarte anuale și în adoptarea unei metodologii pentru planificarea și efectuarea vizitelor preventive în locurile de detenție. MNP a elaborat și aplicat o metodologie de monitorizare a punerii în aplicare a recomandărilor MNP în urma vizitelor la instituțiile penitenciare.

În ceea ce privește consolidarea capacităților personalului pe teme specifice referitoare la vizitele preventive în locurile privative de libertate și acțiunile necesare ca urmare a acestor vizite de către autoritățile de stat, Consiliul Europei se va concentra pe:

- Consolidarea capacităților Avocatului Poporului (Ombudsmanului) de a reacționa și gestiona încălcările drepturilor omului în sistemul de justiție penală, inclusiv în cooperare cu MNP;
- Îmbunătățirea în continuare a vizibilității instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului) prin campanii țintite de creștere a gradului de conștientizare cu privire la rolul și mandatul său;
- Consolidarea în continuare a capacității Avocatului Poporului (Ombudsmanului) de a pune în aplicare mecanismul de examinare și investigare preliminară a plângerilor primite de la petiționari;
- Sprijinirea colectării și sistematizării datelor aferente vizitelor în locurile de detenție pentru a asigura utilizarea coordonată a acestora de către factorii de decizie din cadrul sistemului de justiție și din sectoarele sociale și de îngrijire a sănătății; împreună cu MNP, consolidarea capacităților în domeniul prevenirii torturii și a tratamentelor inumane și degradante.

Statisticile arată că numărul cauzelor gestionate în prezent de **Direcția Agent Governmental în fața CtEDO** este extrem de ridicat, având în vedere personalul și mijloacele sale financiare. Unul dintre domeniile în care punerea în executare a hotărârilor CtEDO a condus la schimbări semnificative în peisajul juridic al Republicii Moldova este un nou mecanism introdus cu privire la condițiile precare din locurile de detenție. În cauza *Shishanov c. Republicii Moldova*, Curtea a indicat faptul că, în temeiul articolului 46, autoritățile naționale trebuie să instituie, de urgență, un mecanism preventiv și compensatoriu eficientă sau o combinație de mecanisme, în ceea ce privește condițiile inadecvate existente în locurile de detenție. Ca răspuns la aceasta, o nouă lege care introduce un remediu preventiv și compensatoriu pentru contestarea condițiilor de detenție a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2019. Printr-un amplu proces participativ, Consiliul Europei a participat la elaborarea ghidului pentru aplicarea acestui remediu compensator de către instanțe. În ciuda acestei evoluții pozitive, în urma unei moțiuni a Ministerului Justiției din februarie 2020, Parlamentul a impus un moratoriu în ceea ce privește utilizarea mecanismului, subliniind necesitatea unei analize suplimentare a aplicării și efectelor acestuia. Ulterior, Ministerul Justiției a propus un nou proiect de lege de modificare a mecanismului compensatoriu. Consiliul Europei va continua să pledeze pentru reintegrarea acesteia și va oferi asistență sistemului judiciar în punerea în aplicare a mecanismului într-o manieră uniformă.

Actuala criză COVID-19 a avut un impact puternic asupra persoanelor și societăților din Europa, ridicând provocări importante în materie de drepturile omului, în special în sectorul sănătății. Chiar și într-un context atât de dificil, este esențial ca deciziile și practicile să îndeplinească cerința fundamentală a respectului pentru demnitatea umană și ca drepturile omului să fie respectate. Profesioniștii din domeniul juridic și al sănătății, precum și instituțiile și organismele naționale relevante, la nivelul la care își desfășoară activitatea, au o responsabilitate cheie în ceea ce privește asigurarea respectării **drepturilor omului în sectorul sănătății**.

Consiliul Europei va oferi sprijin pentru consolidarea cunoștințelor și capacității practicienilor din domeniul sănătății și juridic, precum și a membrilor instituțiilor naționale relevante, de a aplica și asigura protecția adecvată a standardelor și obligațiilor drepturilor omului în domeniul biomedical (de ex., consimțământul informat privind intervenția medicală, protecția vieții private și dreptul la informație, nediscriminarea, protecția lucrătorilor din domeniul sănătății etc.), inclusiv în cazul unei crize în sistemul de sănătate publică, în conformitate cu cerințele Convenției pentru drepturile omului și biomedicină (Convenția de la Oviedo) la care Republica Moldova este parte contractantă din 2002.

Rezultate preconizate

- Cadrul de detenție preventivă este conform și pus în aplicare în conformitate cu standardele europene;
- Aplicarea sporită a alternativelor la detenție;
- Personalul Instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului) are capacitate și competențe sporite pentru a-și implementa mandatul și a-și îmbunătăți vizibilitatea;
- Personalul Direcției Agent Guvernamental are o capacitate și competențe sporite pentru a supraveghea executarea hotărârilor CtEDO;
- Capacitate crescută a profesioniștilor din domeniul sănătății și juridic, precum și a personalului instituțiilor naționale relevante de a asigura, la nivelul la care își desfășoară activitatea, respectarea egalității de gen și a drepturilor omului în domeniul biomedical.

Principali parteneri naționali: Ministerul Justiției; Avocatul Poporului (Ombudsmanul); Mecanismul Național de Prevenire; Serviciile de urmărire penală; Curtea Supremă de Justiție; Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Consiliul de Mediere; Direcția Agent Guvernamental; Poliție; Ministerul Sănătății; Institutul Național de Justiție și alte instituții relevante.

2.1.2 Promovarea drepturilor și demnității omului

EGALITATEA DE GEN ȘI COMBATerea VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI DOMESTICE

Strategia Consiliului Europei privind Egalitatea de Gen 2018-2023 se concentrează pe abordarea integratoare a principiului egalității de gen, pe prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, pe garantarea accesului egal al femeilor la justiție și pe realizarea unei participări echilibrate a femeilor și bărbaților la luarea deciziilor politice și publice. Planul de acțiune al Comitetului de Miniștri (CM) privind consolidarea independenței și imparțialității sistemului judiciar (CM(2016)36-final) invită statele membre ale Consiliului Europei să introducă măsuri pentru combaterea impactului dăunător al stereotipurilor în deciziile judiciare.

Republica Moldova s-a angajat să promoveze egalitatea de gen și emanciparea femeilor prin adoptarea și ratificarea tratatelor internaționale privind drepturile omului, inclusiv Convenția Organizației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW) și protocolul opțional la aceasta. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) a fost semnată în 2017. Hotărârea Guvernului de a aproba proiectul de lege pentru promovarea ratificării convenției a fost adoptată în decembrie 2019. Cu toate acestea, la momentul elaborării Planului de acțiune, acest instrument nu fusese încă ratificat.

La nivel național, articolul 16 din Constituția Republicii Moldova prevede „Egalitatea” pentru toți cetățenii. În 2008, Republica Moldova a adoptat Legea privind prevenirea și combaterea violenței în familie (nr. 45) și Legea cu privire la asigurarea egalității în 2012. În iulie 2016, a fost adoptată Legea nr. 196, de modificare a 11 acte legislative în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor. Guvernul Republicii Moldova a aprobat o Strategie națională și un Plan de acțiuni pentru asigurarea egalității între bărbați și femei pe anii 2017-2021. În 2018 a fost adoptată o Strategie națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023.

În ciuda progreselor înregistrate în acest domeniu, în observațiile sale finale, Comitetul Organizației Națiunilor Unite pentru Eliminarea Discriminării Împotriva Femeilor a reiterat îngrijorările cu privire la prevalența violenței domestice, împreună cu aplicarea inconsecventă a legii în astfel de cazuri și incapacitatea de a identifica leziunile de nivel redus, ca semne ale violenței repetate. Un studiu *Violența împotriva femeilor în familie*⁷ publicat în 2011 a constatat faptul că 63% dintre femei au fost supuse violenței psihologice, fizice sau sexuale din partea partenerului lor în timpul vieții. Femeile din mediul rural, mai în vârstă, separate sau divorțate suferă cele mai ridicate rate de violență.

În cauza principală a *T.M și C.M c. Republicii Moldova*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a considerat că autoritățile nu au reușit să ofere femeilor protecție împotriva violenței domestice. Această hotărâre nu a fost încă pusă în aplicare și se află sub procedura de supraveghere sporită a CM. Aparținând așa-numitului *grup Eremia* de cauze privind violența în familie, aceasta a condus la punerea în aplicare a anumitor măsuri, dar sunt necesare încă îmbunătățiri pentru a garanta o protecție adecvată victimelor violenței în familie și pentru a asigura urmărirea penală și răspunderea autorilor infracțiunilor.

⁷ În plus, un studiu publicat de OSCE în iulie 2019 a arătat că 40% dintre femeile cu vârsta peste 15 ani au suferit violență fizică și/sau sexuală din partea unui partener sau a unui non-partener.

Consiliul Europei va continua să promoveze ratificarea Convenției de la Istanbul. Aceasta va include eforturile de a risipi concepțiile greșite cu privire la acest instrument în vederea asigurării angajamentului național de a facilita ratificarea acestuia. Organizația va viza, în mod special, creșterea gradului de conștientizare cu privire la standardele Convenției privind egalitatea de gen și violența împotriva femeilor în rândul părților interesate cheie și consolidarea capacității de punere în aplicare a acestora odată cu ratificarea Convenției de la Istanbul.

Rezultate preconizate

- Personalul relevant din ministerele și instituțiile vizate are cunoștințe substanțiale cu privire la Convenția de la Istanbul și implementează schimbări cuprinzătoare ale cadrelor legislative și politice, în conformitate cu standardele europene;
- Profesioniștii în domeniu⁸ au capacitatea și abilitățile de a pune în aplicare, în mod efectiv, legislația și politicile de combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței domestice;
- Personalul din cadrul instituțiilor de resort este bine informat cu privire la Convenția de la Istanbul, înțelege implicațiile acesteia și contribuie la procesul de aprobare internă a ratificării.

Principalii parteneri naționali: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv Poliția); Ministerul Justiției; Procuratura Generală; instituțiile naționale pentru drepturile omului.

ANTIDISCRIMINAREA

Activitatea în acest domeniu se bazează pe recomandările organismelor de monitorizare relevante ale Consiliului Europei și pe rezultatele programelor de cooperare anterioare. Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului al Republicii Moldova (2018-2022) include obiective legislative și politice de combatere a discriminării, ce vizează Consiliul pentru Egalitate, Consiliul Audiovizualului, care răspunde discursurilor de instigare la ură din mass-media și, mai general, conștientizării și acțiunilor de promovare a diversității și toleranței în cadrul instituțiilor publice. De asemenea, acesta are ca scop combaterea discriminării pe criterii de gen, orientare sexuală, vârstă, rasă, religie, etnie (cu accent special pe comunitatea de romi) și împotriva persoanelor cu nevoi speciale și virusul imunodeficienței umane (HIV). Activitatea Planului de acțiune privind discriminarea rasială, limbile minoritare, toleranța și consolidarea relațiilor interetnice se află în responsabilitatea Agenției Relații Interetnice.

Conform hotărârilor CtEDO și constatărilor organismelor de monitorizare ale Consiliului Europei, în mod special, ale Comisiei Europene împotriva rasismului și intoleranței (CERI), romii și nomazii suferă din cauza atitudinii romafoabe persistente. În ianuarie 2020, CM a adoptat Planul strategic de acțiune pentru incluziunea romilor și a nomazilor (2020-2025). Agenția Relații Interetnice coordonează punerea în aplicare a actualului Plan de acțiune tematic și elaborarea unuia nou. Consiliul Europei va continua să asiste autoritățile în combaterea atitudinilor romafoabe și în sprijinirea participării democratice și a accesului la educație și formare de calitate incluzivă pentru romi.

Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității a intrat în vigoare în 2013. De atunci, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (Consiliul pentru Egalitate), principala instituție națională nejudiciară împotriva discriminării, a căpătat relevanță, după cum se poate observa din creșterea constantă a numărului de plângeri depuse.⁹ Consiliul Europei a sprijinit măsuri de creștere a gradului de conștientizare cu privire la activitatea Consiliului pentru Egalitate și la pregătirile Strategiei Naționale de Comunicare și a Planului de acțiuni pentru punerea în aplicare a acesteia. În plus, Consiliul pentru Egalitate a început să joace un rol important coroborat cu alte părți interesate naționale și internaționale care lucrează cu victimele discriminării și rasismului și a devenit membru al Rețelei europene a organismelor de promovare a egalității (EQUINET) - un semn de recunoaștere a activității sale la nivel european.

⁸ Inclusiv judecători, procurori, autoritățile de aplicare a legii, asistenții sociali și personalul medical.

⁹ 62% între 2017 și 2018.

În ultimul său raport de monitorizare a țării, din iunie 2018, CERI a recomandat în continuare:

- modificarea Codului Penal și a legislației antidiscriminare în conformitate cu RPG nr. 7 (§7) a CERI pentru combaterea rasismului și discriminării rasiale;¹⁰
- consolidarea capacității instituționale a Avocatului Poporului (Ombudsmanului) și a Consiliului pentru Egalitate prin modificarea legii și a normelor procedurale relevante pentru a asigura punerea efectivă în aplicare a mandatelor acestora și, în mod special: i) de a împuternici orice persoană aflată sub jurisdicția Republicii Moldova să depună plângeri la Avocatul Poporului (Ombudsman) și să extindă acest drept la persoane juridice, ii) de a acorda Consiliului pentru Egalitate dreptul de a iniția proceduri în fața Curții Constituționale, iii) de a acorda Avocatului Poporului (Ombudsmanului) și Consiliului pentru Egalitate dreptul de a iniția dosare în justiție, chiar și atunci când nu se face referire la o anumită victimă și iv) de a asigura faptul că ambele instituții se bucură de protecție împotriva măsurilor de retorsiune în temeiul legislației lor respective (§26);
- punerea în aplicare a unui sistem de colectare a datelor dezagregate cu privire la cauzele de infracțiuni motivate de ură, pentru a oferi o imagine coerentă și integrată a cauzelor, prin înregistrarea motivului specific de părtinire al infracțiunilor rasiste și homo/transfobice motivate de ură (discursuri de instigare la ură și violență) raportate poliției, precum și urmărirea ulterioară asigurată de sistemul de justiție și asigurarea faptului că datele sunt puse la dispoziția publicului (§57).

Planul de acțiune va susține rolul Consiliului pentru Egalitate în ceea ce privește creșterea calității amici curiae, care asistă Curtea Constituțională și instanțele naționale, precum și actorii internaționali, și în ceea ce privește consolidarea capacității acestuia de a oferi formare, îndrumare și recomandări altor autorități, în vederea integrării principiilor privind egalitatea și nediscriminarea în politicile acestora și de a contribui la activități de creștere a gradului de conștientizare în scopul reducerii numărului de cazuri de discriminare.

În plus, se va acorda prioritate măsurilor specifice cu privire la furnizarea de informații referitoare la căile de atac împotriva discriminării, pentru a veni în ajutorul comunităților vulnerabile.

De asemenea, este important ca profesioniștii din domeniul aplicării legii și ai justiției să își dezvolte în continuare abilitățile pentru a identifica elementele infracțiunilor motivate de ură în cauzele penale și pentru a le evalua pe parcursul procedurii penale.

Rezultate preconizate

- Personalul Consiliului pentru Egalitate are o capacitate sporită de a monitoriza și de a gestiona cazurile de discriminare;
- Personalul Consiliului pentru Egalitate are o capacitate sporită de a oferi amici curiae profesionist, precum și de a crește gradul de conștientizare și a îmbunătăți competențele altor autorități de resort în ceea ce privește prevenirea discriminării;
- Informațiile cu privire la mecanismul de protecție împotriva discriminării sunt diseminate pe scară largă în rândul comunităților vulnerabile, iar capacitatea instituțiilor de resort de a veni în ajutorul unor astfel de comunități este sporită;
- Instituțiile publice de resort își sporesc capacitățile de a proteja drepturile romilor în conformitate cu standardele europene.

Principali parteneri naționali: Institutul Național al Justiției; Consiliul pentru Egalitate; Agenția Relații Interetnice; Instanțele naționale; Poliție; Procuratura.

DISCURSUL DE INSTIGARE LA URĂ ȘI INFRAȚIUNILE MOTIVATE URĂ

Raportul CERI 2018 privind Republica Moldova (al cincilea ciclu de monitorizare) a menționat că discursuri de instigare la ură și diferitele forme de exprimare a intoleranței, inclusiv sexismul, erau din ce în ce mai

¹⁰ CERI recomandă modificarea Codului Penal pentru a include următoarele elemente: infracțiunile de incitare la violență; insulte și defăimări publice; amenințări; expresia publică cu scop rasist a unei ideologii care pretinde superioritatea sau care depreciază sau denigrează un grup de persoane; negarea publică, trivializarea, justificarea sau tolerarea, în scop rasist, a crimelor de genocid, crimelor împotriva umanității sau crimelor de război; producerea sau stocarea destinată diseminării sau distribuției publice, în scop rasist, de materiale scrise, ilustrate sau de altă natură, care conțin manifestări acoperite de RPG 7 § 18 a, b, c, d și e; crearea sau conducerea unui grup care promovează rasismul, susținerea unui astfel de grup sau participarea la activitățile acestuia; și răspunderea persoanelor juridice. Criteriile privind culoarea, originea națională sau etnică, limba, cetățenia, precum și orientarea sexuală și identitatea de gen trebuie inserate, de asemenea, în toate dispozițiile relevante, inclusiv ca circumstanță agravantă.

fregvente în țară.¹¹ În ceea ce privește infracțiunile motivate de ură, CERI a evidențiat faptul că poliția a înregistrat puține cazuri.¹²

În pofida recomandărilor CERI, Republica Moldova nu a reușit până în prezent să aprobe modificările din Codul Penal și din Legea cu privire la asigurarea egalității pentru a aborda infracțiunile motivate de ură și discursul de instigare la ură, în conformitate cu standardele europene.

Planul de acțiune al Consiliului Europei va continua să promoveze schimbările legislative necesare pentru a alinia cadrul legal la standardele internaționale și va continua să combată discursul de instigare la ură, încurajând o abordare mai coordonată între agențiile de stat și societatea civilă, în conformitate cu recomandările Consiliului Europei. Având o abordare strategică, Organizația va viza intoleranța în educație, mass-media și discursurile de instigare la ură online, prin campanii și seminare de creștere a gradului de conștientizare, care să implice tineri, jurnaliști și instituții relevante. Consolidarea capacităților pentru toți cei implicați în investigarea discursurilor de instigare la ură este, de asemenea, prevăzută și va viza mai larg infracțiunile comise din motive discriminatorii, inclusiv infracțiunile motivate de ură. Pentru a permite o monitorizare adecvată de către instituții, acțiunea va promova, de asemenea, colectarea de date. De asemenea, planul de acțiune se va concentra pe consolidarea capacității poliției de a identifica infracțiunile motivate de ură și de a procesa cazurile, precum și de a spori încrederea oamenilor în poliție în acest sens.

Rezultate preconizate

- Autoritățile de resort își sporesc capacitatea de a revizui legislația referitoare la infracțiunile motivate de ură și la discursurile de instigare la ură, în conformitate cu standardele internaționale;
- Poliția, procurorii și judecătorii își sporesc capacitatea de a identifica, investiga, urmări penal și judeca infracțiunile motivate de ură;
- Autoritățile de resort au capacitatea de a monitoriza, raporta și sancționa cazurile de discursuri de instigare la ură și infracțiuni motivate de ură, în special cele care afectează persoanele de etnie romă și LGBTI, asigurând în același timp cooperarea între acestea;
- Gradul de conștientizare a publicului cu privire la pericolele discursurilor de instigare la ură în mediul online și offline este sporit.

Principali parteneri naționali: *Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanului); Consiliul pentru Egalitate; Procuratura Generală; Inspectoratul General de Poliție; Ministerul Justiției; organizațiile societății civile.*

DREPTURILE COPILOR

Republica Moldova este parte contractantă la mai multe instrumente care protejează copiii (Convenția Consiliului Europei privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane, Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale și Carta socială europeană) și și-a îmbunătățit considerabil sistemul de protecție a copilului în ultimii ani, rezultând într-un cadru juridic național bine dezvoltat. Republica Moldova a lansat o Strategie pentru protecția și promovarea drepturilor copiilor (2014-2020).

În ciuda progreselor înregistrate în acest domeniu, copiii suferă în continuare în mod disproporționat de sărăcie, excluziune socială, discriminare și violență. În mod special, punerea în aplicare a legislației rămâne o provocare, cu deficiențe în coordonarea dintre autoritățile în cauză, lipsa unui mecanism și a unui organism național eficace de coordonare pentru punerea în aplicare a Convenției de la Lanzarote și cunoștințele reduse referitoare la exploatarea și abuzul sexual al copiilor în rândul profesioniștilor, care lucrează cu și pentru copii și publicul larg.

Strategia Consiliului Europei pentru Drepturile Copilului 2016-2021 identifică cinci domenii prioritare: șanse egale, participarea copiilor, o viață lipsită de violență, justiție în interesul copiilor și drepturile copiilor în mediul digital. Pe această bază, Consiliul Europei sprijină autoritățile din Republica Moldova din anul 2018, cu următoarele rezultate:

- Cartografierea cuprinzătoare a problemelor sistemice apărute în ceea ce privește răspunsul autorităților de protecție a copilului la exploatarea și abuzul sexual al copiilor, care au pregătit calea activităților viitoare în acest domeniu;

¹¹ Unele OSC-uri naționale au raportat, de asemenea, că discursul de instigare la ură este utilizat în context politic sau religios și rămâne nepedepsit (Promo-LEX, aprilie 2019, Discursul de instigare la ură și incitarea la discriminare în spațiul public și mass-media din Republica Moldova).

¹² OSC-urile indică faptul că cifrele reale sunt mult mai mari decât cele raportate de autorități.

- Consolidarea capacităților profesioniștilor care lucrează cu și pentru copii (de ex., justiție în interesul copiilor, asistență socială etc.);
- Grad de conștientizare crescut cu privire la măsurile de prevenire și combatere a exploatării și abuzului sexual al copiilor, inclusiv vizarea internetului și siguranței copiilor în mediul online.

Pe baza acestor rezultate, Consiliul Europei intenționează să consolideze mecanismele de coordonare pentru a stimula punerea în aplicare a Convenției de la Lanzarote, îmbunătățind astfel răspunsul național la exploatarea și abuzul sexual al copiilor. Principalele domenii de activitate vor include asistență pentru o revizuire juridică și a politicilor, formare pentru profesioniștii din domeniul juridic și non-juridic, care lucrează cu și pentru copii pentru a detecta, raporta și gestiona cazurile de abuzuri sexuale asupra copiilor în mediul offline și online, precum și campanii de creștere a gradului de conștientizare și evenimente culturale organizate de societatea civilă, inclusiv în regiunile Republicii Moldova, cu scopul de a preveni exploatarea și abuzul sexual asupra copiilor și de a promova practici în interesul copiilor în rândul profesioniștilor și a autorităților.

Rezultate preconizate

- Profesioniștii în domeniul justiției penale își sporesc capacitatea și calificarea de a investiga, urmări penal și condamna, în mod efectiv, autorii infracțiunilor împotriva copiilor, inclusiv în mediul digital;
- Autoritățile de tutelă și profesioniștii din domenii non-juridice, care lucrează cu și pentru copii devin mai bine echipați cu instrumentele integratoare a principiului egalității de gen necesare pentru identificarea și raportarea exploatării și abuzului sexual asupra copiilor;
- Agențiile responsabile cu combaterea exploatării și abuzului sexual asupra copiilor își coordonează efectiv acțiunile, inclusiv la nivel local;
- Participarea copiilor la luarea deciziilor este stimulată în continuare de autoritățile de resort, specialiști și societatea civilă;
- Autoritățile de resort și societatea civilă au capacitatea de a crește gradul de conștientizare a publicului cu privire la prevenirea și combaterea exploatării și abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv prin vizarea internetului și a siguranței copiilor în mediul online.

Principali parteneri naționali: Ministerul Afacerilor Interne; Cancelaria de Stat; Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Curtea Supremă de Justiție; Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura; Institutul Național al Justiției; Uniunea Avocaților; Avocatul Poporului pentru drepturile copilului.

2.1.3 ASIGURAREA DREPTURILOR SOCIALE

Republica Moldova a ratificat Carta Socială Europeană (CSE) în 2001, acceptând numărul minim necesar de 63 de dispoziții din cele 98 ale Cartei. Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului prevede acceptarea unor dispoziții CSE suplimentare referitoare la drepturile persoanelor cu necesități speciale (articolul 15), drepturile persoanelor vârstnice (articolul 23) și eradicarea sărăciei și excluderii sociale (articolul 30).

Comitetul European pentru Drepturi Sociale (CEDS) a constatat în mai multe rânduri că rapoartele anuale privind punerea în aplicare a CSE înaintate de Republica Moldova nu au furnizat informațiile solicitate. Prin urmare, deși unele domenii pot fi în conformitate cu CSE, rapoartele nu oferă suficiente detalii pentru ca Comitetul să tragă concluzii pozitive și nu includ informații care ar putea fi necesare pentru a emite recomandări. Mai mult, există încă un nivel limitat de conștientizare în rândul instituțiilor publice și al cetățenilor cu privire la angajamentele Republicii Moldova în ceea ce privește CSE. Organizațiile societății civile (OSC), care, în general, au puține legături cu CSE, nu transmit rapoarte alternative care să contribuie la procesul anual de monitorizare.

În observațiile sale în urma vizitei oficiale în Republica Moldova în martie 2020, Comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului a subliniat necesitatea realizării de progrese atât în domeniul sănătății, cât și al locuințelor sociale.

Planul de acțiune actual va avea ca scop abordarea acestor probleme, punând totodată accentul pe creșterea gradului de conștientizare cu privire la necesitatea promovării drepturilor sociale în urma pandemiei COVID-19.

Rezultate preconizate

- Autoritățile naționale au capacitatea de a elabora rapoarte naționale de înaltă calitate cu privire la punerea în aplicare a CSE;
- OSC-urile au capacitatea de a înainta rapoarte alternative privind punerea în aplicare a CSE;
- Factorii de decizie au un grad de conștientizare sporit cu privire la dispozițiile suplimentare ale CSE și la procedura plângerilor colective, iar dispozițiile CSE suplimentare sunt acceptate;
- Specialiștii vizați au o mai bună înțelegere a jurisprudenței Comitetului European pentru Drepturi Sociale și sunt capabili să o aplice în practică.

Principali parteneri naționali: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Comisia parlamentară protecție socială, sănătate și familie; Cancelaria de Stat; OSC-uri.

2.2 STATUL DE DREPT

Instabilitatea politică din ultimii ani, combinată cu corupția și lipsa resurselor umane și financiare, a afectat în mod negativ punerea în aplicare a reformelor statului de drept. O delegație la nivel înalt a Consiliului Europei a vizitat Republica Moldova la începutul anului 2020 și a recomandat punerea în aplicare a unor planuri strategice clare și convenite de comun acord pentru asigurarea independenței sistemului judiciar și a capacității instituțiilor anticorupție de a-și îndeplini mandatul. Delegația a solicitat o abordare deschisă și incluzivă, implicând instituții, grupuri de experți și societatea civilă.

În urma vizitelor efectuate la Consiliul Europei de către Ministrul Justiției, în noiembrie 2019 și de Prim-Ministru, în ianuarie 2020, autoritățile din Republica Moldova au elaborat și adoptat Strategia și Planul de acțiuni pentru asigurarea independenței și integrității în sectorul justiției (2021-2024). Aceste documente au fost discutate intens cu Consiliul Europei în prima jumătate a anului 2020 și iau în considerare recomandările emise de Organizație,¹³ inclusiv cele ale Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția),¹⁴ cu privire la reforma judiciară din ultimii ani. Odată pusă în aplicare, Strategia trebuie să alinieze în continuare sistemul judiciar la standardele europene.

Având în vedere cele de mai sus și recomandările organismelor de monitorizare și consultative ale Consiliului Europei, în special Comisia de la Veneția, Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ), Grupul de State împotriva Corupției (GRECO) și Comitetul de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului (MONEYVAL), cooperarea va continua să sprijine schimbările din sistemul de justiție, funcționarea, integritatea și transparența acestuia. Consolidarea capacităților și sprijinul metodologic pentru sistemul judiciar și serviciile de urmărire penală vor îmbunătăți autonomia și transparența acestora. Aceste acțiuni trebuie să contribuie la îmbunătățirea încrederii cetățenilor în aceste instituții. Reforma justiției face, de asemenea, obiectul celui de-al patrulea raport al GRECO și al observațiilor ulterioare ale acestuia, precum și al recomandărilor anterioare ale Comisarului Consiliului Europei pentru Drepturile Omului (2017). Sunt necesare în continuare eforturi susținute pentru consolidarea eficienței și imparțialității sistemului judiciar și restabilirea încrederii publicului.

În plus, reforma sistemului penitenciar și de probațiune va continua, în efortul de a oferi condiții de detenție umane și sigure, precum și alternative la detenție. Combaterea corupției și spălării banilor într-o manieră mai eficace și mai coordonată face parte, de asemenea, din obiectivele Planului de acțiune.

Această acțiune va contribui la realizarea ODD 16 (în special țintele 3, 4, 5, 6, 7 și 10).¹⁵

2.2.1 Asigurarea justiției

Îmbunătățirea calității justiției, în general, este unul dintre angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de stat membru al Consiliului Europei și constituie un obiectiv major în contextul agendei de

¹³ Declarația Secretarului General al Consiliului Europei privind reforma judiciară în Republica Moldova, din 22 ianuarie 2020; Comentarii cu privire la noul proiect de Strategie pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2020-2023 în Republica Moldova de către Departamentul Justiție și Cooperare Juridică al Consiliului Europei; Aviz cu privire la Planul de acțiune al Republicii Moldova pentru punerea în aplicare a Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2020-2023 de către Departamentul Justiție și Cooperare Juridică al Consiliului Europei.

¹⁴ Avizul comun al Comisiei de la Veneția și al Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept (DGI) al Consiliului Europei referitor la Proiectul de lege privind modificarea și completarea Constituției cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

¹⁵ Obiectivul 16 ținta 3: Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți. Obiectivul 16, ținta 4: Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de arme, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de criminalitate organizată. Obiectivul 16, ținta 5: Reducerea substanțială a corupției și mitei sub toate formele lor. Obiectivul 16, ținta 6: Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 7: Asigurarea unui proces decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 10: Asigurarea accesului publicului la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.

integrare europeană a țării. Trebuie depuse eforturi pentru a asigura un sistem de justiție complet transparent, eficient, independent și responsabil, în conformitate cu recomandările organismelor de monitorizare și consultative ale Consiliului European, inclusiv cele emise recent de Comisia de la Veneția. Cooperarea tehnică va sprijini în continuare eforturile naționale în această direcție, acordând în același timp o atenție specială accesului la justiție pentru grupurile vulnerabile.

INDEPENDENȚA ȘI EFICIENȚA JUSTIȚIEI

Din 2015, cooperarea tehnică a contribuit la îmbunătățirea eficienței instanțelor și a calității serviciilor judiciare, precum și a autonomiei avocaților, prin utilizarea instrumentelor dezvoltate de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ). Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), Ministerul Justiției (MJ), Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și Institutul Național al Justiției (INJ) au jucat roluri active în punerea în aplicare a acestei cooperări. Șase instanțe pilot au obținut rezultate semnificative în ceea ce privește îmbunătățirea timpului judiciar și a managementului calității, iar INJ a introdus cursuri adaptate corespunzător privind gestionarea instanțelor în programele de formare pentru judecători și personalul instanței.

Pe baza unei analize a situației actuale și a rezultatelor anterioare, Consiliul European va continua să sprijine reformele judiciare, care vizează creșterea încrederii publicului în instituții, consolidarea cooperării dintre justiție și părțile interesate din domeniul juridic și consolidarea capacităților procurorilor, judecătorilor și personalului judiciar. CEPEJ și instrumentele acestuia sunt bine recunoscute de principalii actori din sectorul justiției, iar acest organism va continua să sprijine politicile și inițiativele MJ, CSM și instanțelor din Republica Moldova, în vederea modernizării în continuare a sistemului de gestionare a instanțelor, concentrându-se mai mult pe îmbunătățirile calitative și pe conducerea și liderii pro-activi la toate nivelurile sistemului judiciar.

Odată puse în aplicare Strategia și Planul de acțiuni pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2021-2024 în Republica Moldova, ar contribui semnificativ la alinierea sistemului de justiție la standardele Consiliului European.

La un deceniu după dereglementarea profesiei de executor judecătoresc, problemele sistemice de neexecutare a hotărârilor, care au condus la numeroase constatări de încălcări de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), au fost practic eliminate. În același timp, autoritățile naționale recunosc necesitatea continuării consolidării și eficientizării legislației, instituțiilor și mecanismelor însărcinate cu asigurarea punerii în executare efective a hotărârilor judecătorești. CEPEJ va fi implicat în îmbunătățirea în continuare a sistemului de punere în executare a deciziilor judecătorești în cauzele civile și administrative, printr-un sistem mai bun de gestionare a cauzelor și îmbunătățirea colectării, analizei și raportării datelor privind eficiența sistemului.

În plus, Consiliul European a colaborat cu Centrul de Instruire a Avocaților al Uniunii Avocaților din Republica Moldova pentru a elabora un cadru de reglementare eficient și un program de formare bazat pe necesități. În plus, Organizația va:

- Continuarea consolidării Centrului de Instruire a Avocaților, în ceea ce privește guvernarea internă și programul educațional, pentru a asigura operaționalizarea deplină a acestuia;
- Sprijin și consultanță privind introducerea de programe viitoare pentru avocați și avocații stagiați.

INJ are un program bine stabilit atât de formare juridică inițială, cât și la locul de muncă. Activitățile de consolidare a capacității au fost dedicate INJ, în vederea îmbunătățirii metodelor de predare și a adaptării programului actual de formare în domeniul drepturilor omului la nevoile părților interesate din sectorul justiției. În cadrul acestui Plan de acțiune, Consiliul European se va concentra asupra:

- Evaluarea nevoilor procurorilor, judecătorilor și personalului judiciar și sprijinirea includerii unor programe de instruire adaptate în cadrul INJ;
- Îmbunătățirea ofertei de învățare la distanță printr-o îndrumare mai eficientă și revizuirea și îmbunătățirea conținutului;
- Testarea pilot a cursurilor mixte de formare pentru judecători și procurori și a programelor cu simulări și lucrări practice.

În ceea ce privește reprezentarea și consilierea juridică gratuită, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat a fost, de asemenea, identificat ca un potențial partener, necesitând resurse financiare și umane suplimentare pentru îndeplinirea eficientă a sarcinilor ce îi revin.

Rezultate preconizate

- Autoritățile de resort își sporesc capacitatea de a revizui cadrul juridic național privind sistemul judiciar în conformitate cu standardele europene;
- Judecătorii și personalul instanțelor își îmbunătățesc capacitatea de a aplica instrumentele CEPEJ pentru a crește transparența și responsabilitatea judiciară;

- Profesioniștii responsabili de executarea hotărârilor judecătorești în cauzele civile și administrative, au capacitatea de a implementa instrumentele CEPEJ în vederea analizării funcționării și eficienței sistemului de punere în executare;
- În cadrul sistemului judiciar este în vigoare un cadru pentru combaterea corupției, care permite aplicarea echitabilă în practică a regulilor și procedurilor și protejarea împotriva ingerințelor externe.
- Personalul CSM, INJ și Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) facilitează dialogul periodic între aceste instituții;
- Personalul INJ are o capacitate sporită de a dezvolta și pune în aplicare programe de formare inițială și la locul de muncă coerente, care integrează principiul egalității de gen și moderne pentru personalul judiciar și nejudiciar din cadrul instanțelor;
- Personalul serviciilor de asistență juridică are capacitatea de a furniza servicii de calitate care integrează principiul egalității de gen.

Principali parteneri naționali: Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Justiției; Curtea Supremă de Justiție; Institutul Național al Justiției; Agenția de administrare a instanțelor; Consiliul Superior al Procurorilor; Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Centrul său de Instruire a Avocaților.

PENITENCIARELE ȘI POLIȚIA

De câțiva ani, serviciile penitenciare și de probațiune din Republica Moldova sunt supuse unei reformări permanente, care continuă și în prezent. Rapoartele recente ale Comitetului european pentru prevenirea torturii (CPT) arată unele îmbunătățiri, dar și probleme persistente. În cel mai recent raport al său (CPT/Inf (2018)49), CPT a recomandat încetarea dependenței de ierarhia informală a deținuților, introducerea unui sistem de distribuție și clasificare corespunzătoare a deținuților, punerea în aplicare a unui sistem efectiv de recrutare și formare a personalului din sistemul penitenciar și asigurarea supravegherii continue a personalului în locurile de detenție. Comitetul de Miniștri (CM), în timp ce supraveghea executarea *grupului de cauze I.D. c. Republicii Moldova*, a îndemnat autoritățile să își intensifice eforturile pentru a combate supraaglomerarea și pentru a aborda calitatea precară a asistenței medicale din penitenciare. În acest sens, este necesară, de asemenea, și consolidarea utilizării sancțiunilor și măsurilor comunitare efective în sprijinul reintegrării sociale a infractorilor.

CPT a recunoscut progresele realizate de autoritățile din Republica Moldova în ultimii ani pentru combaterea relor tratamente aplicate de poliție (CPT/Inf (2016)16), dar a subliniat, de asemenea, necesitatea unor acțiuni solide suplimentare în vederea eliminării acestui fenomen. Au fost făcute mai multe recomandări pentru consolidarea garanțiilor oferite persoanelor reținute de poliție. În plus, activitățile bilaterale puse în aplicare de Consiliul Europei împreună cu Ministerul de Interne au avut ca rezultat recomandarea ca agenții de poliție să beneficieze de formare suplimentară în ceea ce privește, printre altele, activitățile polițienești care vizează întrunirile publice și să se pună mai mult accent pe formarea practică a poliției și, de asemenea, să se ofere garanții împotriva aplicării de rele tratamente însoțite de o procedură de operare standard clară.

În ceea ce privește facilitățile psihiatrice și centrele de asistență socială, CPT a remarcat (CPT/Inf (2016)16) lipsa protocoalelor de tratament individualizat, utilizarea mijloacelor de reținere fără pregătire specifică, plasarea involuntară a pacienților civili fără respectarea procedurilor legale și examinarea inadecvată a plasării pacienților medico-legali, toate acestea putând duce la rele tratamente. CPT a solicitat autorităților din Republica Moldova să introducă o formare inițială și la locul de muncă adecvată în ceea ce privește problemele de îngrijire a sănătății pentru personalul medical și non-medical care lucrează în aceste facilități. Mai mult, au fost formulate o serie de recomandări cu privire la planurile individuale de tratament pentru pacienți, precum și cu privire la respectarea procedurilor.

Noua lege cu privire la sistemul administrației penitenciare datând din 2017 a reprezentat un pas major înainte în ceea ce privește respectarea standardelor internaționale. Cu toate acestea, cadrul normativ privind administrarea eficientă a sistemului penitenciar trebuie revizuit. Odată pus în aplicare, acesta va îmbunătăți furnizarea serviciilor de îngrijire a sănătății, abordând, în același timp, problemele care vizează păstrarea personalului penitenciar și dezvoltarea carierei acestuia.

Mai mult, până la sfârșitul anului 2020 vor fi elaborate o Strategie de îngrijire a sănătății mintale pentru sistemul penitenciar al Republicii Moldova, cu un Plan de acțiuni conexe, inclusiv Politicile de prevenire a suicidului și automutilării și Codul deontologic pentru personalul medical și vor permite personalului medical și non-medical să își dezvolte cunoștințele cu privire la screening-ul medical la admitere și la gestionarea dosarelor individuale.

O analiză cuprinzătoare a opțiunilor de reorganizare a structurii oficiilor de probațiune centrale și regionale, efectuată cu ajutorul Consiliului Europei, a condus la primele reforme, în 2019, ale Inspectoratului Național de Probațiune (INP), care au abordat reorganizarea oficiilor de probațiune regionale și teritoriale și introducerea specializării de consilier de probațiune. Este necesară o asistență suplimentară pentru abordarea problemelor strategice restante privind scopul general al inspectoratului și poziționarea instituțională în cadrul sistemului de justiție penală, în vederea promovării valorii alternativelor la încarcerare.

Srijinul viitor se va baza pe rezultatele obținute în cadrul Planului de acțiune anterior. Mai precis, Planul de acțiune actual va sprijini dezvoltarea profesională a personalului din sistemul penitenciar, în conformitate cu Ghidul Consiliului Europei;¹⁶ consolidarea în continuare a sistemului de îngrijire a sănătății din instituțiile penitenciare (inclusiv de îngrijire a sănătății mintale); îmbunătățirea programelor de reabilitare pentru deținuți; consolidarea capacității de combatere a aplicării de rele tratamente în timpul detenției în custodia poliției; promovarea valorii soluțiilor alternative la detenție în reabilitarea infractorilor și facilitarea cooperării interinstituționale între serviciile de probațiune și penitenciare.

Rezultate preconizate

- Personalul din sistemul penitenciar are o capacitate mai bună de a utiliza instrumente pentru planificarea individuală a sentințelor care integrează principiul egalității de gen și de a pune în aplicare un sistem progresiv pentru executarea pedepselor;
- Personalul din sistemul penitenciar și specialiștii din domeniul sănătății au capacitatea de a oferi deținuților servicii de îngrijire a sănătății care integrează principiul egalității de gen (inclusiv de îngrijire a sănătății mintale) de aceeași calitate ca sistemul public de îngrijire a sănătății;
- Capacitatea poliției de a preveni și a investiga aplicarea de rele tratamente în unitățile sale de detenție este crescută;
- Conducerea și personalul din cadrul serviciului de probațiune au capacitatea și abilitățile de a pune în aplicare reforme pentru resocializarea infractorilor, inclusiv într-o manieră care integrează principiul egalității de gen;
- Personalul medical și non-medical din cadrul instituțiilor psihiatrice și centrele de asistență socială au o mai bună înțelegere a modului de aplicare a protocoalelor și procedurilor prin intermediul programelor de formare inițială și la locul de muncă.

Principali parteneri naționali: Administrația Națională a Penitenciarelor; Inspectoratul Național de Probațiune.

2.2.2 Consolidarea statului de drept

SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ ȘI GUVERNANȚA INTERNETULUI: LIBERTATEA DE EXPRESIE ȘI DIFUZAREA PUBLICĂ

Din 2017, în cadrul Planului de acțiune anterior, Consiliul Europei a abordat necesitatea țării de a consolida sectorul mass-media și al audiovizualului prin punerea în aplicare a standardelor europene în cadrul de reglementare referitor la pluralismul mass-media și prin sporirea profesionalismului radiodifuzorilor de servicii publice.

Ca urmare a adoptării de către Parlament a Codului serviciilor media audiovizuale, în noiembrie 2018, și a Strategiei de dezvoltare a mass-media, cadrul de reglementare relevant pentru libertatea de expresie și pluralismul mass-media a fost, în general, aliniat la standardele Uniunii Europene și ale Consiliului Europei. În urma adoptării Codului serviciilor media audiovizuale, Consiliul Europei a oferit asistență de specialitate în elaborarea a două reglementări importante menite să asigure punerea în aplicare a noii legislații mass-media, respectiv Regulamentul privind conținuturile audiovizuale și Regulamentul privind selectarea membrilor autorității de reglementare audiovizuale de către organizațiile societății civile (OSC-uri). Ambele sunt în așteptarea adoptării.

Radiodifuzorii publici Teleradio-Moldova și Teleradio-Găgăuzia și-au sporit profesionalismul în ceea ce privește producerea de programe de calitate pentru diferite segmente ale publicului, prin participarea lor la o gamă largă de activități.¹⁷ După înființarea în 2017, cu asistența Consiliului Europei, a Departamentului de Filme Documentare din cadrul Teleradio-Moldova (Telefilm-Chișinău) ca centru de excelență jurnalistică,

¹⁶ Consiliul Europei, Comitetul European pentru probleme penale, 9 octombrie 2019, Ghid privind recrutarea, selecția, educația, formarea și dezvoltarea profesională a personalului penitenciar și de probațiune.

¹⁷ Reperele cheie ale asistenței recente acordate de Consiliul Europei sunt: înființarea și asigurarea funcției Centrului de Instruire Teleradio-Moldova, al Departamentului de Filme Documentare Telefilm-Chișinău și al Unității Multimedia Teleradio-Găgăuzia.

calitatea producțiilor video a crescut, contribuind la o diversificare sporită a conținutului. Documentarul „Teatrul Mare din Soroca”, care a fost distins cu prestigiosul Premiu Media ADAMI pentru diversitatea culturală în Europa de Est, este un rezultat tangibil al acestor evoluții pozitive.

Cu toate acestea, există în continuare provocări în ceea ce privește punerea în aplicare a noii legislații în domeniul radiodifuziunii, cum ar fi necesitatea de a îmbunătăți accesul la informații și de a oferi stimulente fiscale mai specifice pentru presa scrisă, online și difuzată. În plus, problema neutralității și a reformei autentice a radiodifuziunii publice rămâne un factor critic în susținerea dreptului fundamental la libertatea de exprimare și informare. Din perspectiva de gen, mass-media trebuie să fie mai conștientă în ceea ce privește egalitatea de gen în difuzarea știrilor, cu accent pe emanciparea femeilor în mass-media, atât în calitate de jurnaliști, cât și de subiecți ai emisiunilor.

În mod similar, guvernanta internetului nu este reglementată sau supravegheată, ceea ce ridică o provocare din perspectiva respectării drepturilor omului în mediul digital. Consiliul Europei va sprijini discuțiile cu factorii de decizie privind drepturile utilizatorilor de internet și responsabilitățile furnizorilor de servicii de internet. Consolidarea capacității trebuie prevăzută, de asemenea, și pentru procurori, judecători, agenți de poliție și avocați, cu scopul de a spori înțelegerea și cunoașterea de către aceștia a instrumentelor specifice de stabilire a standardelor elaborate de Consiliul Europei. Societatea civilă și jurnaliștii, atât de la nivel central, cât și de la nivel local, vor fi implicați în astfel de activități. În plus, conștientizarea utilizatorilor de internet cu privire la drepturile ce le revin în mediul online și la căile de atac și de recurs disponibile în caz de încălcare¹⁸ se vor număra printre obiectivele Planului de acțiune.

Rezultate preconizate

- Personalul Consiliului Audiovizualului are capacitatea de a pune în practică și de a monitoriza implementarea noii legislații în domeniul mass-media;
- Un sistem de monitorizare a punerii în aplicare a Codului serviciilor media audiovizuale din Republica Moldova, în special în ceea ce privește pluralismul politic, discursul inflamator, xenofobia și rasismul, discursul de instigare la ură și defăimarea, este pus în aplicare în conformitate cu standardele aplicabile ale Consiliului Europei;
- Sunt consolidate capacitățile tehnice ale Consiliului Audiovizualului de a pune în aplicare noul Cod al serviciilor media audiovizuale;
- Personalul radiodifuzorilor publici își îmbunătățește capacitatea și abilitățile de a oferi conținut variat, de înaltă calitate, care integrează principiul egalității de gen și imparțial, și de a-și adapta operațiunile la era digitală și de a menține standarde editoriale ridicate pe o piață competitivă;
- Profesioniștii care asigură formare în domeniul jurnalismului au capacitatea și cunoștințele de a oferi cursuri de calitate, care să conducă la o generație tânără de jurnaliști bine pregătiți, sensibili la dimensiunea de gen și cu spirit critic, capabilă să producă jurnalism de investigație și documentare;
- Reprezentanții părților interesate (autorități, furnizori de servicii și OSC-uri) dobândesc cunoștințele și abilitățile necesare pentru a elabora sisteme eficace pentru guvernanta internetului;
- Utilizatorii de internet au un grad crescut de conștientizare a drepturilor lor, căilor de atac și a compensațiilor disponibile în caz de încălcări în mediul online.

Principalii parteneri naționali: Teleradio-Moldova și Teleradio-Găgăuzia; Consiliul Audiovizualului; societatea civilă.

CONSOLIDAREA PROTECȚIEI DATELOR

Dreptul la viața privată și la protecția datelor este consacrat în Constituția Republicii Moldova (articolul 28). În plus, țara a adoptat o legislație specifică pentru a reglementa această chestiune și pentru a stabili și reglementa activitatea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP). Având în vedere acest lucru și la fel ca alte state membre ale Consiliului Europei, Republica Moldova se confruntă cu provocarea protecției datelor cu caracter personal și a tehnologiilor digitale. Deși Republica Moldova a ratificat Convenția Consiliului Europei pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automată a datelor cu caracter personal în 2008 și Protocolul suplimentar în 2011, Protocolul de modificare CETS 223 (Convenția 108+) nu a fost încă semnat. Consiliul Europei intenționează să efectueze o evaluare cuprinzătoare a situației din Republica Moldova, cu accent pe riscurile din mediul digital și să sprijine

¹⁸ Bazat pe Ghidul Consiliului Europei privind drepturile omului pentru utilizatorii de internet și alte instrumente.

CNPDCP în ceea ce privește îmbunătățirea metodologiei sale de control și utilizarea seturilor de instrumente concepute pentru a viza sectoarele sensibile (de ex. sănătatea).

Rezultate preconizate

- Autoritățile competente din Republica Moldova au cunoștințele necesare pentru a continua ratificarea Convenției 108+;
- Personalul din cadrul CNPDCP are instrumente specifice de creștere a gradului de conștientizare în vederea îmbunătățirii protecției datelor în sectorul sănătății;
- Personalul din cadrul CNPDCP are capacitatea și abilitățile de a-și îmbunătăți metodologia de control în vederea contracarării riscurilor din mediul digital.

Principalii parteneri naționali: Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Ministerul Justiției; Ministerul de Interne și agențiile de aplicare a legii; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale .

2.2.3 Combaterea amenințărilor la adresa statului de drept

LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI ȘI SPĂLĂRII BANILOR

Lupta împotriva criminalității economice, în general, și **împotriva corupției**, în mod special, rămâne unul dintre domeniile prioritare cheie pentru Guvernul Republicii Moldova. După cum s-a menționat în recenta declarație a Secretarului General al Consiliului Europei, „[...] percepția cu privire la corupție rămâne, din păcate, ridicată, inclusiv în ceea ce privește sistemul judiciar. Trebuie luate măsuri pentru punerea în aplicare a recomandărilor Grupului de state împotriva corupției (GRECO) privind prevenirea corupției în ceea ce privește judecătorii și procurorii, în mod special, pentru a preveni numirea și promovarea în funcții judiciare a candidaților cu riscuri de integritate. Mai pe larg, trebuie consolidată eficacitatea cadrului anticorupție și trebuie garantate independența și capacitatea principalelor instituții responsabile de prevenirea și combaterea corupției.”¹⁹

GRECO a adoptat primul și al doilea Raport de conformitate privind cea de-a 4-a rundă de evaluare pentru Republica Moldova în decembrie 2018, respectiv, în septembrie 2020. Raportul menționează că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a preveni corupția în rândul membrilor Parlamentului și pentru a limita ingerința politică nejustificată în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii și a Consiliului Superior al Procurorilor. Nu au fost încă întreprinse alte reforme importante, cum ar fi, abolirea perioadei de probă pentru judecători și introducerea unor măsuri mai eficace pentru a limita riscurile de integritate în cazul numirilor și promovărilor din cadrul sistemului judiciar. Având în vedere cele de mai sus, Consiliul Europei a lansat un program de asistență tehnică orientat, care are legătură directă cu recomandările GRECO.

În domeniul **combaterii spălării banilor**, Comitetul de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor (MONEYVAL) în Raportul aferent celei de a cincea runde de evaluare reciprocă privind Republica Moldova (MONEYVAL(2019)6) a recunoscut faptul că au fost făcute progrese, dar a evidențiat, de asemenea, și deficiențele și domeniile care necesită o atenție imediată. În cadrul Planului de acțiune actual, Consiliul Europei va încerca să ia măsuri de cooperare în vederea soluționării deficiențelor identificate și a creșterii capacității autorităților de a pune în aplicare recomandările din cadrul celei de a cincea runde de evaluare a MONEYVAL, inclusiv prin actualizarea evaluării naționale a riscurilor (bazată pe o metodologie a Consiliului Europei) în vederea unei mai bune abordări, printre altele, a riscurilor sectoriale și prin sprijinirea actualizării și punerii în aplicare viitoare a Strategiei și a Planului de acțiuni național privind combaterea spălării banilor / combaterea finanțării terorismului (CSB/CFT), prin acordarea de asistență cu privire la desfășurarea controalelor și procedurilor interne bazate pe riscuri de către entitățile raportoare, cu un accent special asupra întreprinderilor comerciale și profesiilor nefinanciare desemnate (ICPND-uri), prin consolidarea eficacității structurii generale de supraveghere și sancționare și prin îmbunătățirea aplicării unei abordări bazate pe risc a supravegherii, în special în ceea ce privește ICPND-urile.

Aceste acțiuni se vor baza pe rezultatele sprijinului cuprinzător al Consiliului Europei în domeniile combaterii corupției, combaterii spălării banilor și recuperării activelor în cadrul Planului de acțiune 2017-2020 anterior.

Rezultate preconizate

- Judecătorii și procurorii au capacitatea necesară pentru a pune în aplicare standardele Consiliului Europei în domeniu;

¹⁹ Declarația Marijei Pejčinović Burić, Secretar General al Consiliului Europei, privind reforma judiciară în Republica Moldova

- Personalul responsabil pentru controlul integrității în ceea ce privește funcționarii publici are capacitatea necesară pentru aplicarea efectivă a sistemului de verificare a declarațiilor de avere și interese de către judecători, procurori și membri ai Parlamentului;
- Evaluarea națională a riscurilor CSB/CFT este actualizată în mod periodic;
- Personalul din cadrul Autorității Naționale de Integritate are capacitatea de a-și executa mandatul de control și verificare;
- Personalul din cadrul entităților de raportare și supraveghere a combaterii spălării banilor este mai capabil să elaboreze sisteme de control efective și să reacționeze în mod corespunzător în caz de suspiciuni;
- Agențiile de aplicare a legii și sistemul judiciar au o capacitate sporită de recuperare a activelor ilegale prin utilizarea tuturor instrumentelor juridice disponibile și combaterea proactivă a spălării banilor și a finanțării terorismului.

Principali parteneri naționali: Ministerul Justiției; Ministerul de Interne și agențiile de aplicare a legii; Procuratura Generală; Agenția Națională de Recuperare a Bunurilor, Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Agenția Națională de Integritate; Institutul Național al Justiției; Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (Unitatea de Informații Financiare din Republica Moldova).

CRIMINALITATEA INFORMATICĂ

Republica Moldova a beneficiat de oportunitățile comune ale Uniunii Europene/Consiliului Europei de consolidare a capacităților în materie de criminalitate informatică și probe electronice, în principal prin activități desfășurate ca parte a proiectelor regionale care acoperă toate cele șase țări din Parteneriatul Estic.

Activitățile curente din cadrul proiectului regional intitulat „CyberEast” reprezintă o continuare directă a eforturilor anterioare de consolidare a capacităților din cadrul Parteneriatul Estic și continuă să se bazeze pe teme similare. Republica Moldova a primit sprijin și prin intermediul unui alt proiect al Uniunii Europene/Consiliului Europei, și anume, Cybercrime@EaP. Asistența oferită se referă la trei domenii tematice extinse:

- Consolidarea capacităților instituționale ale autorităților de asistență juridică reciprocă și a punctelor de contact relevante din țările Parteneriatului Estic;
- Consolidarea cooperării publice/private privind criminalitatea informatică și probele electronice în vederea îmbunătățirii accesului la probele deținute de furnizorii de servicii de internet;
- Susținerea reformelor legislative și de reglementare (inclusiv prin elaborarea Strategiei de securitate cibernetică și a Planului de acțiuni al Republicii Moldova).

În cadrul Planului de acțiune actual, va continua sprijinul pentru consolidarea cadrului legislativ de punere în aplicare a Convenției de la Budapesta privind criminalitatea informatică. În mod similar, Organizația va continua să se concentreze pe asigurarea unei cooperări regionale și internaționale eficiente și îmbunătățirea cooperării publice/private în regiunea Parteneriatului Estic. În plus, vor fi întreprinse mai multe activități pentru perfecționarea capacităților operaționale ale unităților de criminalitate informatică, sporind responsabilitatea, supravegherea și vizibilitatea publică a acțiunilor în domeniul criminalității informatice, precum și consolidarea cooperării interinstituționale. În mod specific, în Republica Moldova, Consiliul Europei va sprijini punerea în aplicare a părților privind criminalitatea informatică din Strategia națională a securității informaționale recent adoptată, precum și finalizarea reformelor legislative menite să asigure respectarea deplină a Convenției de la Budapesta privind criminalitatea informatică.

În plus, organizația va încerca să elaboreze și să adopte Memorandumul de cooperare între cele două părți, în conformitate cu Ghidul Consiliului Europei pentru cooperarea dintre autoritățile de aplicare a legii și furnizorii de servicii de internet.

Rezultate preconizate

- Părțile interesate publice și private își consolidează capacitatea de a adopta și îmbunătăți în continuare cadrele legislative și politice conforme cu Convenția de la Budapesta, precum și standardele aferente, cum ar fi Convențiile de la Istanbul și Lanzarote;
- Capacități sporite ale autorităților judiciare și de aplicare a legii și cooperarea interinstituțională, către un cadru de partajare a experienței și de formare coerent, durabil și orientat spre competențe.

Principali parteneri naționali: Ministerul Justiției; Ministerul de Interne și agențiile de aplicare a legii; Procuratura Generală, Institutul Național al Justiției

ABUZUL DE DROGURI ȘI TRAFICUL ILICIT

Consiliul Europei oferă îndrumări și instrumente pentru abordarea problemelor abuzului și traficului ilicit de droguri prin intermediul Grupului său de cooperare pentru combaterea abuzului și a traficului ilicit de droguri (Grupul Pompidou). În Republica Moldova, a fost oferit sprijin facilităților penitenciare, în special prin deschiderea primei comunități terapeutice instituite în penitenciar, într-o secție complet renovată.

Personalul penitenciar și asistenții sociali au fost, de asemenea, pregătiți în tratamentul drogurilor și gestionarea comunității. Deși Republica Moldova este considerată un bun exemplu în ceea ce privește oferirea unui sistem cuprinzător de tratament antidrog în penitenciare, calitatea și acoperirea serviciilor de tratament antidrog necesită îmbunătățiri suplimentare. În plus, ar fi benefic să se construiască legături între serviciile disponibile și opțiunile de tratament și reabilitare în cadrul comunității. Acest lucru va asigura accesul deținuților la tratament la alegere și, astfel, li se va asigura o calitate mai bună a vieții.

Conform Planului de acțiune actual, Grupul Pompidou intenționează să își continue cooperarea tehnică, bazându-se pe rezultatele obținute până în prezent și concentrându-se pe reabilitarea ante- și post-eliberare a consumatorilor de droguri care sunt în conflict cu legea. Mai mult, vor fi depuse eforturi pentru a oferi mai multor deținuți același acces la îngrijiri de calitate la fel ca în comunitate, prin furnizarea de formare și prin dezvoltarea de servicii de tratament în penitenciarele pentru femei și în centrele de detenție pentru tineri.

Rezultate preconizate

- Personalul penitenciar, profesioniștii din domeniul sănătății și asistenții sociali, în cooperare cu organizațiile societății civile (OSC-urile), au capacitatea de a spori accesul deținuților la tratamentul de calitate a dependenței de droguri.

Principali parteneri naționali: Ministerul Justiției; Ministerul de Interne și agențiile de aplicare a legii; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; organizațiile neguvernamentale de resort.

TRAFICUL DE FIINȚE UMANE

Conform observațiilor preliminare făcute cu privire la Republica Moldova în cel de-al treilea raport de evaluare al Grupului de experți privind acțiunile împotriva traficului de ființe umane (GRETA), care urmează să fie publicat în a doua jumătate a anului 2020, cadrul legislativ național pentru combaterea traficului de ființe umane a evoluat în continuare, incluzând incriminarea unor noi forme de exploatare și abuz. Cu toate acestea, există în continuare provocări, inclusiv în ceea ce privește prevenirea și identificarea traficului de ființe umane în scopul exploatării prin muncă; prevenirea și identificarea traficului de copii; anchetarea, urmărirea penală și condamnarea traficantilor și a funcționarilor complici, precum și protecția victimelor și a martorilor. Pe baza raportului GRETA, Planul de acțiune actual are ca scop sprijinirea autorităților din Republica Moldova în vederea urmării în continuare a acestor recomandări, în special în vederea îmbunătățirii prevenirii și identificării cazurilor de trafic de persoane și a creșterii gradului de conștientizare a profesioniștilor relevanți cu privire la provocările emergente și existente.

Rezultate preconizate

- Profesioniștii din cadrul sistemului de justiție penală au o capacitate crescută de integrare a principiului egalității de gen pentru investigarea, urmărirea penală și condamnarea efectivă a persoanelor responsabile pentru traficul de ființe umane, inclusiv în mediul digital;
- Profesioniștii din cadrul sistemului de justiție penală au o capacitate crescută de integrare a principiului egalității de gen pentru prevenirea și identificarea traficului de copii, inclusiv printr-o cooperare sporită între serviciile de combatere a traficului de ființe umane și de protecție a copilului;
- Profesioniștii în domeniu au capacitatea de integrare a principiului egalității de gen pentru a îmbunătăți accesul la justiție și mecanisme de compensare efective pentru victimele traficului de ființe umane;
- Inspectorii de muncă și funcționarii de aplicare a legii și-au consolidat capacitățile și practicile de prevenire și identificare a traficului de ființe umane.

Principali parteneri naționali: Cancelaria de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul de Interne și agențiile de aplicare a legii; Institutul Național al Justiției; Procuratura Generală; Inspectoratul de Stat al Muncii; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Agenția Națională Asistență Socială; Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane; Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

2.3 DEMOCRAȚIA

Buna guvernare la nivel local în Republica Moldova se confruntă cu provocări importante și necesită îmbunătățirea în continuare a capacităților administrative și instituționale ale administrației publice locale, în special în ceea ce privește gestionarea resurselor financiare și umane. Consiliul Europei va contribui la îndeplinirea Agendei Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă prin sensibilizare și prin promovarea orașelor și regiunilor durabile și a instituțiilor politice puternice, în special ODD 11 (în special ținta 3).²⁰

Ca parte a planurilor de acțiune anterioare, Consiliul Europei a colaborat cu Comisia Electorală Centrală (CEC) din Republica Moldova, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) și CEC din Unitatea Teritorială Autonomă (UTA) Găgăuzia în vederea îmbunătățirii capacității acestora de a organiza și desfășura **alegerile** în mod eficient. Observatorii Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE) prezenți în perioada alegerilor parlamentare generale din 24 februarie 2019 au observat progrese semnificative în acest sens, iar aceste observații au fost reiterate de OSCE/OIDDO.²¹ S-a considerat că alegerile au fost competitive și au respectat, în general, drepturile fundamentale.

În 2019 au fost elaborate planurile strategice pentru anii 2020-2023 în acest domeniu, care implică instituțiile menționate mai sus, pe baza metodologiei Consiliului Europei pentru cooperare electorală și planificare strategică, și anume, URDD (Util, Relevant, Durabil și Asumat). Se va oferi sprijin suplimentar pentru alinierea legislației, politicilor și practicilor electorale la standardele europene. Îmbunătățirea abilităților instituționale, profesionale și operaționale ale tuturor părților interesate electorale pentru a oferi alegeri credibile în conformitate cu standardele europene și internaționale pentru alegeri democratice este aferentă ODD 16 (în special țintele 6 și 7).²²

Activitățile privind **educația** prin asistență în dezvoltarea și aplicarea cadrului de politici și a ghidurilor metodologice privind educația civică, educația pentru cetățenie digitală și guvernanta democratică a școlilor vor contribui la ODD 4 privind educația (în special ținta 7).²³

2.3.1 Consolidarea guvernării democratice și promovarea inovării

BUNA GUVERNARE LA NIVEL SUBNAȚIONAL

Republica Moldova a moștenit o organizație administrativ-teritorială fragmentată, incluzând 898 de unități teritoriale (sate, comune, orașele și orașe), 38 deraioane, patru municipii și o unitate teritorial-administrativă autonomă (UTA) Gagauz-Yeri/Gagauzia. În plus, există șase regiuni de dezvoltare, care nu au personalitate juridică și sunt formate din reprezentanți ai administrației publice locale aleși la primul și al doilea nivel.

Guvernul Republicii Moldova a recunoscut că consolidarea guvernării locale și regionale printr-o descentralizare efectivă este esențială pentru realizarea agendei sale de integrare europeană.

În 2012, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Strategia națională de descentralizare și Planul de acțiuni, care a abordat problema reformei administrativ-teritoriale prin principiile eficienței, subsidiarității, transferului de competențe către administrațiile locale și, cel mai important, asigurarea durabilității dezvoltării comunităților. În ciuda acestui fapt, această inițiativă nu s-a concretizat niciodată din cauza lipsei de sprijin din partea unei majorități politice stabile. Criza COVID-19 a arătat, de asemenea, lipsa capacității locale de a face față situațiilor de urgență.

Prin urmare, provocările actuale privind guvernarea, care trebuie abordate, includ organizarea teritorială, fragmentarea excesivă și lipsa cooperării intermunicipale, lipsa unei guvernări de calitate, capacitate administrativă și a resurselor umane limitată și distribuția ineficientă a puterilor și a resurselor financiare între diferitele niveluri ale administrației. În plus, este necesară îmbunătățirea dialogului între autoritățile centrale și locale și cooperarea transfrontalieră.

²⁰ Obiectivul 11: A face orașele și așezările umane incluzive, sigure, rezistente și durabile. Obiectivul 11 ținta 3: Până în 2030, îmbunătățirea urbanizării incluzive și durabile și a capacității de planificare și gestionare participative, integrate și durabile a așezărilor umane în toate țările.

²¹ Raportul final ODDO al misiunii de observare a alegerilor, 22.05.19, accesat la 25.10.19, disponibil la: <https://www.osce.org/odihr/elections/moldova/420452?download=true>.

²² Obiectivul 16: Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și construirea de instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Obiectivul 16 ținta 6: Dezvoltarea de instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile. Obiectivul 16 ținta 7: Asigurarea unui proces decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.

²³ Obiectivul 4: Asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți. Obiectivul 4 ținta 7: Asigurarea, până în 2030, că toți cursanții dobândesc cunoștințele și abilitățile necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenie globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.

Planul de acțiune actual își propune să ofere sprijin de specialitate pentru îmbunătățirea guvernării pe mai multe niveluri în Republica Moldova și pentru abordarea provocărilor menționate mai sus. Acesta își propune, de asemenea, să faciliteze alinierea mai strânsă a administrației locale la standardele stabilite în Carta europeană a autonomiei locale. Aceasta va implica, de asemenea, sprijinirea poziției instituționale și a capacităților asociației naționale a autorităților locale - Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM).

Autoritățile locale vor fi sprijinite, prin prisma consecințelor socio-economice ale pandemiei COVID-19, în ceea ce privește consolidarea eticii publice, creșterea transparenței și protejarea drepturilor omului la nivel local și contribuția la strategiile și planurile de acțiune naționale relevante.

Rezultate preconizate

- Dialog și consultări îmbunătățite între reprezentanții de stat teritoriali și autoritățile județene/raionale și locale;
- Autoritățile locale se angajează activ în cooperarea intermunicipală în conformitate cu standardele europene;
- Introducerea unor sisteme moderne de gestionare a resurselor umane și de formare care respectă dimensiunea de gen pentru funcționarii publici la nivel local;
- Autoritățile locale sunt mai capabile să identifice vulnerabilitatea și reziliența comunităților la situații de urgență și să gestioneze astfel de situații la nivel instituțional, administrativ și al societății civile;
- Membrii CALM își sporesc capacitatea de a sprijini autoritățile locale și își consolidează dialogul cu autoritățile centrale;
- Autoritățile locale își îmbunătățesc cunoștințele și practica în domeniul guvernării deschise, al eticii publice și al prevenirii corupției și își consolidează abilitățile în promovarea și susținerea drepturilor omului la nivel local;
- Autoritățile responsabile de cooperarea transfrontalieră din Republica Moldova, România și Ucraina intensifică contactele în vederea stimulării dezvoltării economice în regiune.

Principalii parteneri naționali: Cancelaria de Stat, Biroul Secretarului General al Guvernului, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; autoritățile locale, CALM, societatea civilă și universități.

ALEGERILE

În august 2019, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.113 de modificare a Codului electoral și de revenire la sistemul proporțional pentru votul parlamentar, care a fost considerat o evoluție pozitivă. Cu toate acestea, legislația electorală are încă nevoie de îmbunătățiri pentru alinierea pe deplin a acesteia la standardele europene și internaționale și la acquis-ul Consiliului Europei, inclusiv recomandările Comisiei de la Veneția. Aceste modificări trebuie să includă, de asemenea, armonizarea cadrului legislativ și de reglementare, precum și a practicilor între organele electorale de nivel central și teritorial, în mod special, Comisia Electorală Centrală (CEC) a UTA Găgăuzia.

Este necesară, de asemenea, dezvoltarea în continuare a întregului Sistem informațional automatizat de stat „Alegeri”, inclusiv pentru gestionarea reclamațiilor. Deși introducerea unui sistem electronic pentru gestionarea alegerilor a reprezentat un pas semnificativ înainte, CEC rămâne în urmă în ceea ce privește adaptarea sa la nevoile/reglementările în schimbare. Sistemul, compus din diferite module, prevede, de asemenea, un sistem de raportare pentru finanțarea partidelor politice, care are potențialul de a dezvolta în continuare capacitățile de monitorizare ale CEC în acest domeniu, desfășurând, astfel, supravegherea financiară efectivă, inclusiv în timpul campaniilor electorale.

Rolul judecătorilor relevanți în ceea ce privește validarea alegerilor și examinarea plângerilor electorale trebuie îmbunătățit în continuare. Consolidarea capacităților în acest domeniu specific, contribuie, de asemenea, la rezolvarea problemelor practice și procedurale care decurg din noul Cod administrativ, care a intrat în vigoare în aprilie 2019. În mod similar, lipsa practicilor unificate ale poliției, inclusiv în investigarea infracțiunilor electorale, este o altă problemă care trebuie abordată.

În ceea ce privește participarea femeilor la alegeri, statisticile arată că angajarea acestora, atât în calitate de votanți, cât și de candidați, trebuie îmbunătățită în continuare. La nivel global, Republica Moldova ocupă locul 66 (din 200 de state) în ceea ce privește numărul femeilor alese ca parlamentari, primari și consilieri locali.²⁴ Potrivit unui studiu realizat cu privire la alegerile locale din 2019, alegătorii arată o preferință pentru

²⁴ Planul strategic al CEC pentru anii 2020-2023 din 15 ianuarie 2020, p.73 (disponibil numai în limba română).

alegerea bărbaților în funcții alese, care crește odată cu importanța funcției.²⁵ O atenție specială este, de asemenea, necesară pentru a promova participarea la alegeri la toate nivelurile, a celor care votează pentru prima dată, a persoanelor cu nevoi speciale, a minorităților naționale și a cetățenilor care locuiesc în străinătate.

Rezultate preconizate

- Autoritățile de resort își sporesc capacitatea de a revizui legislația electorală în conformitate cu standardele electorale internaționale;
- Autoritățile electorale competente la toate nivelurile își măresc capacitatea de a opera într-un mod profesionist, transparent și incluziv;
- CEC și profesioniștii relevanți din domeniul juridic își îmbunătățesc capacitatea de a examina plângerile electorale și de a supraveghea și investiga finanțarea partidelor politice;
- Femeile, care votează pentru prima dată, minoritățile naționale și cetățenii care locuiesc în străinătate au cunoștințele și motivația necesare pentru a lua o decizie informată despre vot.

Principalii parteneri naționali: CEC al Republicii Moldova; CEC al UTA Găgăuzia; Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral.

MĂSURI DE CONSOLIDARE A ÎNCREDERII

Consiliul European implementează Măsuri de consolidare a încrederii în zonele de conflict post-conflict, latente sau cu conflicte de durată, încă din 2010, în urma unui proiect pilot din 2008, în Republica Moldova. Consiliul a dobândit astfel o bogată experiență în construirea de relații și legături peste râul Nistru. De la înființarea sa în 2010, programul Măsurilor de consolidare a încrederii al Consiliului European în Republica Moldova a inclus, uneori, o varietate de sectoare de activitate, de la mass-media la prevenirea și tratarea consumului de droguri, învățământul și învățământul superior, sprijinul pentru societatea civilă, drepturile omului în locurile de detenție și în sfera socială și patrimoniul arhitectural.

În cadrul Planului de acțiune al Consiliului European pentru Republica Moldova 2017-2020, a fost reînnoit interesul interlocutorilor pentru programul Măsurilor de consolidare a încrederii. Au fost incluse grupuri țintă, care nu au fost acoperite anterior de MCI-uri (cum ar fi profesorii de limbi străine și specialiștii în prevenirea și tratamentul ca urmare a consumului de droguri), ceea ce a dus, simultan, la o valoare adăugată în peisajul Măsurilor de consolidare a încrederii pe ambele maluri ale râului Nistru și la mai multe așteptări pentru componentele și activitățile viitoare ale programului.

Activitatea Măsurilor de consolidare a încrederii în cadrul actualului Plan de acțiune va continua să promoveze dialogul și drepturile omului în regiune, în deplină consecvență cu politica autorităților din Republica Moldova pe această temă. Acțiunile din mai multe domenii vor avea ca scop menținerea nivelului de interacțiune dintre actorii nestatali de pe ambele maluri ale râului Nistru și extinderea cooperării la noi subiecte, astfel cum este considerat necesar de către interlocutori. Se preconizează ca, pe termen mediu și lung, părțile de pe ambele maluri să fie dispuse să ia în considerare probleme mai complexe și, prin urmare, să crească impulsul Măsurilor de consolidare a încrederii prin abordarea în comun a problemelor practice. În 2021-2024, programul Măsurilor de consolidare a încrederii se va concentra pe:

- Furnizarea specialiștilor în prevenirea și tratarea ca urmare a consumului de droguri a abilităților și cunoștințelor necesare pentru dezvoltarea de noi inițiative în activitatea lor zilnică, facilitând, în același timp, contactele și parteneriatul acestora peste râul Nistru;
- Abilitarea profesorilor de limbi străine cu metodologii de predare moderne, interactive, în beneficiul elevilor/studentilor acestora, activând/reactivând, în același timp, o rețea de contact a cadrelor didactice, în special prin utilizarea rețelelor sociale;
- Îmbunătățirea interacțiunii pe probleme specifice privind patrimoniul cultural, pe ambele maluri ale râului Nistru;
- Consolidarea unui dialog pe probleme care vizează educația în domeniul drepturilor omului, între specialiștii în educație, inclusiv specialiștii din învățământul superior;
- Implicarea tinerilor și a organizațiilor de tineret de pe ambele maluri ale râului Nistru în dialog și transformarea conflictelor, bazându-se pe educația în domeniul drepturilor omului și a învățării interculturale;
- Stabilirea unui dialog între Avocatul Poporului (Ombudsman-ul) din Republica Moldova, reprezentantul în domeniul drepturilor omului din Tiraspol și reprezentanții societății civile pe probleme privind drepturile omului.

²⁵ Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare. Analiza de gen a candidaților la alegerile locale generale din 2019 (disponibil numai în limba română) la: http://www.progen.md/files/2967_analysisselectionsge_final.pdf.

Rezultate preconizate

- Numărul subiectelor de lucru în rândul participanților de pe ambele maluri ale râului Nistru a crescut;
- Actorii nestatali din domeniile vizate au susținut un dialog, care a creat un mediu propice consolidării încrederii pe ambele maluri ale râului Nistru;
- Dialogul dintre reprezentanții societății civile, profesioniștii din mass-media și factorii de decizie de pe ambele maluri ale râului Nistru s-a îmbunătățit.

Principali parteneri naționali: Biroul politici de reintegrare și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Avocatul Poporului (Ombudsman); grupurile profesionale și societatea civilă.

2.3.2 Promovarea participării și diversității

PARTICIPAREA CIVILĂ LA PROCESUL DECIZIONAL DEMOCRATIC

Apropierea cetățenilor Republicii Moldova de procesele decizionale și de elaborare a politicilor ar genera servicii publice care să răspundă mai bine nevoilor și cererilor sporite ale populației. În cele din urmă, aceasta poate duce la o încredere crescută în Guvern, fie la nivel local, fie la nivel național. Cadrul de reglementare al țării are un puternic potențial pentru asigurarea unei bune guvernante democratice. Cu toate acestea, trebuie efectuate anumite acțiuni de sprijin în vederea îmbunătățirii cadrului juridic și a practicilor existente.

Consiliul Europei își propune să sprijine autoritățile naționale în ceea ce privește consolidarea cadrului de reglementare pentru participarea civilă și stabilirea de practici efective pentru participarea și implicarea societății civile în procesul decizional. Acest lucru se va realiza prin oferirea de sprijin pentru organizarea activităților de consolidare a capacităților privind transparența la nivel local, pe baza bunelor practici la nivel european. În plus, activitățile din acest domeniu pot contribui la stabilirea unui dialog deschis, transparent și periodic între instituțiile publice și asociațiile reprezentative și societatea civilă, precum și mecanismele de participare a cetățenilor, inclusiv a copiilor, la procesul decizional, în conformitate cu obiectivele enumerate în Acordul de Asociere (AA) între Uniunea Europeană (UE) și Republica Moldova.

Rezultate preconizate

- Cetățenii și organizațiile societății civile (ONG-urile), inclusiv cele care lucrează la drepturile femeilor și la egalitatea de gen, beneficiază de un cadru de reglementare îmbunătățit pentru participarea civilă în cadrul municipalităților pilot;
- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la instrumentele și căile de participare civilă la procesul decizional;
- Opiniile cetățenilor - inclusiv copii și tineri - și ale organizațiilor societății civile ONG-urilor, inclusiv ale celor care lucrează la drepturile femeilor și egalitatea de gen, sunt luate în considerare de factorii decizionali, prin stabilirea unor platforme de dialog în municipalitățile pilot selectate.

Principali parteneri naționali: Cancelaria de Stat; Parlament; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Congresul Autorităților Locale din Moldova; Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; autoritățile publice; Ministerul Economiei și Infrastructurii.

EDUCAȚIE PENTRU DEMOCRAȚIE

Rolul educației în promovarea valorilor democratice și europene a câștigat o importanță mai mare în ultimii ani în Republica Moldova. În 2018 a fost inițiată o reformă a educației civice formale, care a dus la adoptarea disciplinei de educație civică reconceptualizate intitulată „Educație pentru societate”. Noua programă școlară a fost dezvoltată cu sprijinul experților Consiliului Europei și este în conformitate cu Carta Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului (ECD/EDO) și Cadrul de referință al competențelor pentru cultură democratică (CRCCD).

Începând cu 2019, Consiliul Europei, în strânsă cooperare cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, implementează activități de consolidare a capacității sistemului de învățământ din Republica Moldova de a dezvolta cunoștințele și competențele de care au nevoie școlarii pentru a deveni cetățeni implicați. Mai precis, Consiliul Europei sprijină punerea în aplicare a disciplinei revizuite a educației civice și integrarea mai largă a instrumentelor și abordărilor relevante în politica și practica educațională din Republica

Moldova. A fost oferit sprijin de către experți în dezvoltarea cadrului politic, a ghidurilor metodologice și a materialelor didactice pentru noua disciplină și au fost consolidate capacitățile naționale de formare a cadrelor didactice cu privire la noua disciplină.

Conform Planului de acțiune actual, Consiliul Europei va continua să sprijine dezvoltarea de politici și materiale și să consolideze capacitățile de formare a cadrelor didactice (la nivelurile inițiale și continue). În plus, Organizația va sprijini integrarea CRCCD în modelul de guvernantă școlară, vor fi elaborate și efectuate teste pilot ale ghidurilor metodologice pentru școli și integrarea eficientă a principiilor ECD/EDO și a CRCCD în toate disciplinele școlare, în conformitate cu abordarea Organizației.²⁶ Consiliul Europei va contribui, de asemenea, în continuare la o educație de calitate în Republica Moldova, sprijinind autoritățile de resort în aplicarea principiilor eticii, transparenței și integrității în politicile și practicile de învățământ, inclusiv printr-un proiect de cooperare dedicat și prin participarea Republicii Moldova la Platforma Organizației pentru etică, transparență și integritate în educație.

Rezultate preconizate

- Personalul din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării are o capacitate sporită de a dezvolta și aplica cadrul politic și ghidurile metodologice privind educația civică și educația pentru cetățenie digitală, în conformitate cu standardele Consiliului Europei;
- Factorii de decizie în domeniul educației din Republica Moldova au o mai bună înțelegere a principiilor de etică, transparență și integritate în educație ale Consiliului Europei;
- Directorii de școli, cadrele didactice și elevii din școlile pilot din Republica Moldova înțeleg mai bine principiile guvernantei democratice a școlilor.

Principalii parteneri naționali: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; grupurile profesionale și societatea civilă.

²⁶ Recomandarea CM/Rec(2012)13 Comitetului de Miniștri către statele membre privind asigurarea unui învățământ de calitate; Recomandarea CM/Rec(2019)10 Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la dezvoltarea și promovarea educației pentru cetățenie digitală; Carta Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului; Cadrul de referință al competențelor pentru cultură democratică al Consiliului Europei; Rezoluția APCE 2313 (2019) Rolul educației în era digitală: de la „nativi digitali” la „cetățeni digitali”.

PARTEA III- PUNEREA ÎN APLICARE

3.1 METODOLOGIA

Coordonarea generală a cooperării tehnice efectuată de Consiliul Europei intră în competența Biroului Direcției Generale de Programe (BDGP), care conduce programele și strângerea de fonduri pentru acțiuni de cooperare, asigurând, în același timp, funcționarea corespunzătoare a Oficiilor Consiliului Europei în domeniu.

Proiectele Planului de acțiune sunt puse în aplicare de principala entitate administrativă a Consiliului Europei, responsabilă de domeniul relevant de expertiză. În conformitate cu procesul Organizației privind punerea în aplicare descentralizată a asistenței tehnice și a cooperării, Consiliului Europei din Republica Moldova joacă un rol cheie în coordonarea și sprijinirea implementării proiectelor în domeniu. La 30 septembrie 2020, resursele umane ale Oficiului se ridicau la 26 de angajați.

Punerea în aplicare a proiectelor Planului de acțiune implică, după caz, diagnoza necesarului, expertiza legislativă, consolidarea capacităților, creșterea gradului de conștientizare și evaluări reciproce. Metodologia urmată, în conformitate cu Metodologia de gestionare a proiectelor (MGP) a Consiliului Europei, are ca scop consolidarea asumării de către părțile interesate naționale și asigurarea durabilității rezultatelor. MGP, care a devenit obligatorie începând cu 2017, contribuie la îmbunătățirea calității punerii în aplicare a proiectului în ceea ce privește planificarea și monitorizarea, eficiența costurilor și eficacitatea.

În plus, cooperarea concepută de Consiliul Europei urmează o „abordare multi-instituțională”, care permite diferitelor instituții și organisme ale Consiliului Europei să vizeze părțile interesate guvernamentale, parlamentele, instituțiile independente de guvernare, precum Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanului), autoritățile locale și regionale și societatea civilă. Acest lucru creează o pârghie unică pentru reforme cuprinzătoare, incluzive, de succes și durabile.

De asemenea, Consiliul Europei acordă prioritate abordării drepturilor omului la toate nivelurile și etapele activităților sale. Acquis-ul său, inclusiv instrumentele și instituțiile juridice ale Consiliului Europei, combinat cu principiile egalității, nediscriminării, participării echilibrate între femei și bărbați și participării societății civile aduce o valoare adăugată suplimentară activităților Consiliului Europei.

Ca o componentă a acestei abordări a drepturilor omului, Consiliul Europei pune accentul pe abordarea integratoare a principiului egalității de gen în toate activitățile sale de proiect, în conformitate cu programul său Strategia privind egalitatea de gen 2018-2023. Se preconizează că Setul de instrumente al Consiliului Europei pentru abordarea integratoare a egalității de gen în proiectele de cooperare va spori punerea în aplicare a unei dimensiuni de gen în activitățile de cooperare din cadrul Organizației, precum și de către partenerii naționali. Abordarea integratoare a principiului egalității de gen va fi definită pe măsură ce vor fi dezvoltate acțiunile asociate Planului de acțiune. Aceasta va fi deja aplicată acțiunilor indiferent de domeniul cooperării. De exemplu, standardele pentru egalitatea de gen și drepturile femeilor vor fi luate în considerare atunci când diferite acte legislative și cadre naționale sunt revizuite prin prisma standardelor europene. Problema egalității de gen va fi, de asemenea, încorporată în activitățile și programele de formare. La momentul conceperii și punerii în aplicare a proiectelor va fi analizat impactul abordării integratoare a principiului egalității de gen. În plus față de integrarea principiului egalității de gen, vor fi luate în considerare acțiuni specifice pentru promovarea egalității de gen.

În mod similar, Consiliul Europei promovează participarea activă a societății civile la activitățile proiectului. Inclusivitatea este abordată în conformitate cu Ghidul privind participarea organizațiilor societății civile la activitățile de cooperare ale Consiliului Europei.

Prezentul Plan de acțiune ia în considerare, de asemenea, **lecțiile învățate** pe durata punerii în aplicare a Planului de acțiune pentru anii 2017-2020, inclusiv:

- În ciuda schimbării situației politice din țară, autoritățile din Republica Moldova au solicitat în repetate rânduri expertiza Consiliului Europei în ceea ce privește angajarea și susținerea reformelor democratice. De exemplu, autoritățile și-au manifestat angajamentul continuu față de reformarea sistemului de justiție în urma recomandărilor Consiliului Europei;
- În ansamblu, punerea eficientă în aplicare a reformelor adoptate rămâne o provocare;
- Lipsa memoriei instituționale a împiedicat sustenabilitatea proiectelor. Deși aceasta este o problemă recurentă, Consiliul Europei se străduiește să se asigure că schimbările pozitive aduse în cadrul instituțiilor beneficiare depășesc personalul acestora și că acestea devin o parte integrantă a practicilor și proceselor de lucru;
- Coordonația cu alte organizații și agenții care pun în aplicare cooperarea tehnică este o provocare, având ca rezultat uneori lipsa unor sinergii suficiente în ceea ce privește proiectele care urmăresc obiectivele. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura coordonarea în vederea sporirii eficacității generale a Planului de acțiune;

- Colaborarea cu partenerii din regiuni contribuie la asumarea și susținabilitatea reformelor și aceasta trebuie îmbunătățită.

Datorită naturii mandatului său, Consiliul Europei trebuie să opereze uneori în medii complexe și instabile care îl expun riscurilor. Analiza riscurilor relevante pentru punerea în aplicare a Planului de acțiune, precum și posibilele strategii de atenuare este prezentată în Anexa II la prezentul Plan de acțiune, pe baza Ghidului privind gestionarea riscurilor al Consiliul Europei și a Politicii de gestionare a riscurilor a Organizației, adoptate în iunie 2016. Toate proiectele implementate în cadrul Planului de acțiune au propriile modalități de evaluare a riscurilor și de atenuare.

Linii directoare privind gestionarea riscurilor

Pentru a aborda epidemia COVID-19 fără precedent și pentru a continua punerea în aplicare a programului în aceste condiții, planurile de lucru ale proiectelor individuale din cadrul Planului de acțiune anterior au fost modificate în primăvara anului 2020, în conformitate cu prioritățile generale și în conformitate cu restricțiile în vigoare. Dacă circumstanțele o impun, aceeași abordare va fi aplicată pentru punerea în aplicare a prezentului Plan de acțiune.

Aceasta implică aplicarea măsurilor de atenuare, acolo unde este necesar, și concentrarea asupra activităților care sunt în conformitate cu restricțiile aferente situației actuale și care nu necesită reuniuni față în față și călătorii internaționale/locale, prin:

- organizarea activității planificate inițial prin videoconferință;
- promovarea învățării la distanță și dezvoltarea materialelor de formare online;
- înlocuirea acțiunilor prin proceduri scrise;
- înlocuirea unei activități cu o alta (cum ar fi studiile de birou, analiza experților; evaluări bazate pe chestionare suplimentate de consultări prin videoconferință);
- schimbarea cronologiei în favoarea muncii de birou în următoarele săptămâni și organizarea mai multor reuniuni interactive mai târziu;
- elaborarea materialelor de creștere a gradului de conștientizare și informare, creșterea prezenței online a proiectelor prin postări pe rețelele sociale și buletine informative;
- asigurarea consolidării capacităților specifice aferente COVID-19, dacă este cazul.

În plus, Consiliul Europei se străduiește să sporească înțelegerea relației dintre protecția drepturilor omului în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și mediul înconjurător și, astfel, să contribuie la consolidarea protecției mediului înconjurător la nivel național, în conformitate cu principiile cuprinse în Manualul Consiliului Europei privind drepturile omului și mediul înconjurător.

3.2 CONTRIBUȚIA LA OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ ALE ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE

Planul de acțiune va susține eforturile autorităților din Republica Moldova în realizarea Obiectivelor Națiunilor Unite de Dezvoltare Durabilă (ODD-uri), în special a Obiectivelor 3, 4, 5, 10, 11 și 16, după cum urmează:

Obiectivul 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți, la toate vârstele

Acțiunile de combatere a abuzului de droguri și de sporire a accesului la tratamentul de calitate a dependenței de droguri pentru deținuți vor contribui, în mod direct, la ODD 3, ținta 5 privind consolidarea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe.²⁷

Prin creșterea capacității profesioniștilor din domeniul sănătății și domeniul juridic pentru a asigura respectarea drepturilor omului în domeniul biomedical și prin încorporarea bioeticii în formarea profesională, Planul de acțiune va contribui la ODD 3, ținta C privind creșterea dezvoltării și formării în domeniul sănătății.²⁸

Obiectivul 4: Asigurarea unei educații de calitate incluzive și echitabile și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți

Planul de acțiune își propune să dezvolte un cadru politic și un ghid metodologic privind educația civică, educația pentru cetățenie digitală și guvernanta democratică a școlilor și, prin urmare, va contribui, în mod direct, la ODD 4 ținta 7 privind asigurarea faptului că elevii dobândesc cunoștințele și abilitățile necesare promovării dezvoltării durabile.²⁹

²⁷ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.2.3 Combaterea amenințărilor la adresa statului de drept: abuzul de droguri și traficul ilicit.

²⁸ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.1 Protejarea drepturilor omului: eficacitatea sistemului CEDO la nivel național.

²⁹ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.3.2 Promovarea participării și diversității: educație pentru democrație.

Obiectivul 5: Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor

O serie de instrumente ale Consiliului Europei, precum Convențiile de la Istanbul și Lanzarote, vizează promovarea egalității de gen și combaterea violenței împotriva femeilor și copiilor. Dincolo de promovarea aderării la aceste instrumente, o acțiune de cooperare tehnică vizează emanciparea femeilor, de exemplu, prin promovarea accesului acestora la justiție.

Mai multe proiecte incluse în prezentul Plan de acțiune urmăresc să sprijine schimbările cuprinzătoare ale cadrelor și practicilor legislative și politice relevante, în conformitate cu standardele europene privind promovarea egalității de gen și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. Acestea vor contribui, în consecință, în mod specific, la ODD 5, ținta 2 la eliminarea tuturor formelor de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor.³⁰

În plus, abordarea integratoare a principiului egalității de gen în toate politicile și măsurile este o prioritate a Planului de acțiune și contribuie, de asemenea, la atingerea acestui obiectiv.³¹

Obiectivul 10: Reducerea inegalității în interiorul și între țări

Contribuția Planului de acțiune la combaterea discriminării, a discursurilor de instigare la ură și a infracțiunilor motivate de ură va sprijini eforturile autorităților din Republica Moldova de a se apropia de atingerea obiectivelor ODD 10, ținta 3 privind asigurarea egalității de șanse și reducerea inegalităților. Punerea în aplicare a Planului de acțiune trebuie să aibă ca rezultat capacitatea sporită a autorităților și a organizațiilor societății civile (ONG-urilor) de a monitoriza și a trata cazurile de discriminare, cu accent pe protejarea drepturilor romilor și LGBTI, în conformitate cu standardele europene.³² Acțiunile de promovare și protejare a drepturilor sociale sunt, de asemenea, legate de atingerea acestei ținte.³³

Obiectivul 11: A face orașele și așezările umane incluzive, sigure, rezistente și durabile

Acțiunile de promovare a bunei guvernante, a participării civile și a autonomiei locale contribuie la ODD 11, ținta 3 privind îmbunătățirea urbanizării incluzive și durabile și a capacității de planificare și gestionare a așezărilor umane participative, integrate și durabile prin perfecționarea cadrelor juridice, de reglementare și instituționale și a practicilor de angajare în dialog dintre cetățeni și autorități la toate nivelurile, îmbunătățirea administrației publice și aplicarea principiilor etice în conformitate cu standardele europene.

Obiectivul 16: Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și construirea de instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Datorită naturii mandatului său, acțiunile de cooperare tehnică ale Consiliului Europei aduc o contribuție semnificativă la realizarea ODD 16. Ținta 1 își propune să reducă toate formele de violență și ratele de deces aferente. Planul de acțiune vizează armonizarea cadrului de detenție preventivă cu standardele Consiliului Europei și facilitarea aplicării alternativelor la detenție de către sistemul judiciar. Lucrările pentru creșterea capacității serviciilor de îngrijire a sănătății pentru deținuți (inclusiv a îngrijirilor de sănătate mintală) trebuie să contribuie, în egală măsură, la atingerea acestei ținte.³⁴

Prevenirea și combaterea traficului de persoane a fost identificată ca noul domeniu prioritar pentru cooperarea tehnică cu Republica Moldova. În mod similar, Planul de acțiune va combate exploatarea și abuzul sexual asupra copiilor. Planul de acțiune se va strădui să consolideze capacitatea autorităților de aplicare a legii și a specialiștilor relevanți din domeniul juridic de a investiga, urmări penal și condamna autorii infracțiunilor împotriva copiilor, contribuind în mod direct la realizarea angajamentelor Republicii Moldova referitor la ODD 16, ținta 2 privind încetarea abuzului, traficul de ființe umane și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor.³⁵

Eforturile Consiliului Europei de a crește capacitatea de a aplica standardele europene în ceea ce privește sistemul judiciar și serviciile de urmărire penală și asistență juridică la nivel național contribuie la realizarea ODD 16, ținta 3 privind promovarea statului de drept și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți.³⁶

³⁰ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.2 Promovarea drepturilor și demnității omului: egalitatea de gen și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

³¹ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 3.1 Metodologie.

³² A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.2 Promovarea drepturilor și demnității omului: anti-discriminare, discursul de instigare la ură și infracțiunile motivate ură.

³³ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.2 Promovarea drepturilor și demnității omului: Asigurarea drepturilor sociale.

³⁴ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.1 Protejarea drepturilor omului: Eficacitatea sistemului CEDO la nivel național. Și Capitolul 2.2.1 Asigurarea justiției: Penitenciarele și poliția.

³⁵ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.2 Promovarea drepturilor și demnității omului: Drepturile copiilor.

³⁶ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.2.1 Asigurarea justiției: Independența și eficiența justiției.

Promovarea accesului la asistență juridică, a accesului femeilor victime ale violenței la justiție și a unui sistem de justiție mai eficient și mai independent trebuie să contribuie la atingerea acestei ținte.

Acțiunile care vizează creșterea capacității autorităților de aplicare a legii și a sistemului judiciar de a recupera activele obținute ilegal prin toate instrumentele juridice disponibile și combaterea proactivă a spălării banilor și a finanțării terorismului vor contribui la realizarea ODD 16, ținta 4 privind reducerea semnificativă a fluxurilor financiare și de arme ilicite și combaterea tuturor formelor de criminalitate organizată.³⁷

Acțiunile cuprinzătoare ale Planului de acțiune pentru punerea în aplicare a legislației privind combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului, precum și privind consolidarea capacității locale de a verifica, în mod efectiv, bunurile și declarațiile referitoare la alte interese, de către judecători, procurori și membri ai Parlamentului, contribuie la ODD 16, ținta 5 privind reducerea substanțială a corupției și mitei.³⁸

Planul de acțiune depune eforturi considerabile în vederea dezvoltării capacităților autorităților publice, judiciare și de aplicare a legii de a opera mai eficient și etic, în conformitate cu mandatele ce le revin. Consolidarea capacităților personalului instituțiilor de a pune în aplicare reformele prin îmbunătățirea competențelor și asigurarea unei coordonări corespunzătoare între instituțiile de resort va contribui la ODD 16, ținta 6 privind dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.³⁹

Prioritățile Planului de acțiune care urmăresc dezvoltarea autonomiei locale, creșterea participării civile la toate nivelurile, facilitarea dialogului între autoritățile centrale și locale și societatea civilă, contribuie, în mod direct, la ODD 16, ținta 7 privind asigurarea unui proces decizional receptiv, inclusiv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile. Îmbunătățirea legislației, reglementărilor și practicilor electorale în conformitate cu standardele internaționale contribuie, de asemenea, la atingerea acestui obiectiv.⁴⁰

Consiliul Europei își propune să îmbunătățească cadrul de reglementare și practicile privind libertatea mass-media și să asigure accesul publicului la informații. Prin urmare, acesta contribuie la ODD 16, ținta 10 privind asigurarea accesului publicului la informații și protecția libertăților fundamentale.⁴¹

Acțiunile de creștere a capacității și abilităților autorităților de resort de a monitoriza și contracara discriminarea, infracțiunile motivate de ură și discursurile de instigare la ură contribuie, de asemenea, la atingerea acestui obiectiv și contribuie, în mod direct, la realizarea ODD 16, ținta a privind consolidarea capacității de prevenire a violenței și combaterii terorismului și a criminalității.⁴²

3.3 COORDONARE

Coordonarea în vederea asigurării utilizării eficiente a resurselor și relevanța acțiunilor Consiliului Europei se realizează la diferite niveluri și în diferite forumuri, inclusiv Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (CM).

Acțiunile Consiliului Europei sunt determinate și puse în aplicare astfel încât să se concentreze asupra domeniilor în care Organizația are o solidă expertiză și o valoare adăugată. Cooperarea cu autoritățile din Republica Moldova este dezvoltată în baza unei analize amănunțite a obiectivelor urmate de alte organizații internaționale și actori din domeniu și din activitatea lor, puse în aplicare și/sau planificate pentru atingerea acestor obiective.

Pentru a asigura relevanța acțiunilor sale, Consiliul Europei lucrează în strânsă coordonare cu partenerii internaționali relevanți, îndeosebi Uniunea Europeană (UE) și, în mod special, cu Delegația UE la Chișinău. Prezentul Plan de acțiune va fi pus în aplicare, de asemenea, și în contextul programului guvernamental orientat spre procesul de integrare în UE (Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) și Acordul de Asociere între UE și Republica Moldova).

Din 2015, Republica Moldova a beneficiat de participarea la Programul comun între Uniunea Europeană și Consiliul Europei intitulat „Parteneriatul pentru Buna Guvernare (PBG)”, axat pe prevenirea și combaterea criminalității economice; consolidarea profesiei de avocat; consolidarea accesului la justiție pentru victimele

³⁷ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.2.3 Combaterea amenințărilor la adresa statului de drept: Lupta împotriva corupției și spălării banilor.

³⁸ Ibid.

³⁹ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.2.1 Asigurarea justiției: Independența și eficiența justiției; Penitenciarele și poliția.

⁴⁰ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.3.1 Consolidarea guvernantei democratice și promovarea inovării: Buna guvernare la nivel subnațional; Democrația locală. Și Capitolul 2.3.2 Promovarea participării și diversității: Participarea civilă la procesul decizional democratic.

⁴¹ A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.2.2 Consolidarea statului de drept: Societatea informațională și guvernanta internetului; Consolidarea protecției datelor.

⁴² A se vedea Planul de acțiune Capitolul 2.1.1 Protejarea drepturilor omului: Eficacitatea sistemului CEDO la nivel național.

discriminării, infracțiunilor motivate de ură și discursurilor motivate de ură și îmbunătățirea accesului femeilor la justiție.

Coordonarea este asigurată, de asemenea, și cu Organizația Națiunilor Unite (ONU) și cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE). Consiliul Europei a colaborat îndeaproape cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Ambasada SUA, Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului și ambasaderele statelor membre. Pentru a asigura eficiența și a evita suprapunerea activităților, acesta își coordonează, de asemenea, activitățile cu agențiile de dezvoltare relevante ale statelor membre. În plus, acesta a prezidat mai multe grupuri de coordonare a donatorilor, și anume, în ceea ce privește legislația mass-media, justiție și anticorupție, și a participat la alte grupuri de coordonare sectorială.

3.4 FINANȚARE

Bugetul general al Planului de acțiune este de aproximativ 13,7 milioane EUR. A fost asigurată o finanțare de 2,6 milioane EUR (19% din bugetul total).

Proiectele din cadrul Planului de acțiune urmează să fie finanțate din mai multe surse, inclusiv Programe comune cu Uniunea Europeană (UE), cum ar fi Parteneriatul pentru Buna Guvernare (PBG), contribuțiile voluntare (CV) din țările donatoare și organizațiile internaționale, precum și din bugetul obișnuit (BO) al Consiliului Europei.

Coordonarea punerii în aplicare a Planului de acțiune implică costuri generale de gestionare, care nu depășesc 7% din costurile directe ale Planului de acțiune.

În conformitate cu strategia de mobilizare a resurselor a Consiliului Europei, eforturile de strângere de fonduri sub coordonarea Biroului Direcției Generale de Programe (BDGP) sunt concentrate pe Planul de acțiune în ansamblu. Finanțarea la nivelul Planului de acțiune, în mod special, permite flexibilitatea pentru alocarea fondurilor acolo unde acestea sunt cele mai necesare și unde acestea vor contribui cel mai probabil la sustenabilitatea reformelor politice și instituționale cheie.

Structura acestui Plan de acțiune din 2021 până în 2024 este aliniată la structura Programului și bugetului Consiliului Europei și a celor două cicluri biennale ale acestuia, pentru a spori coerența, complementaritatea și coordonarea între activitățile din cadrul bugetului obișnuit al Consiliului Europei și asistența tehnică extrabugetară pentru Republica Moldova.

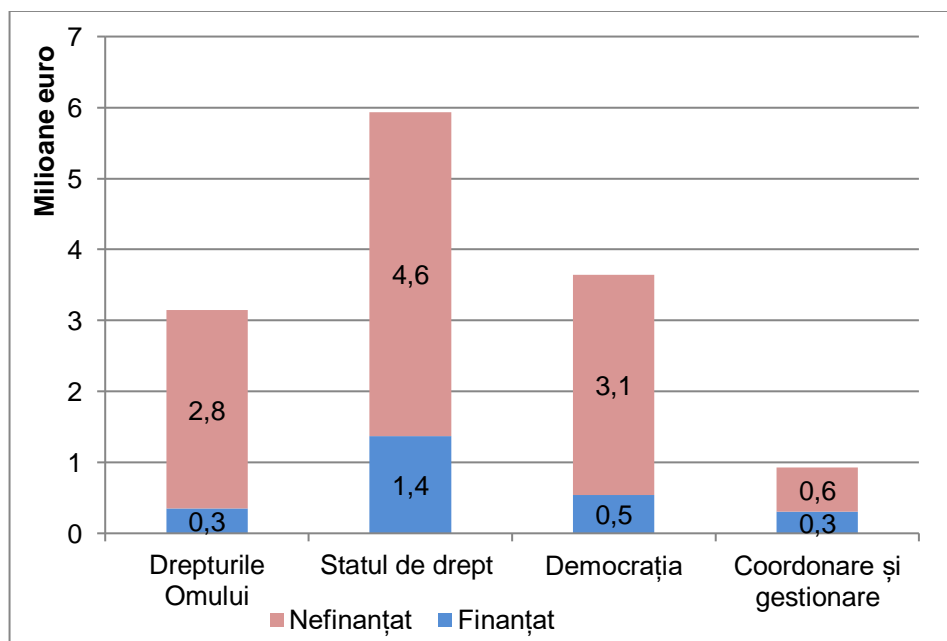

Figura 2: Bugetul Planului de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021-2024 (în milioane de euro) estimat pe domenii ale

3.5 GVERNANȚA

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (CM) este responsabil, prin Grupul său de raportori pentru democrație (GR-DEM), de evaluarea generală a rezultatelor punerii în aplicare a Planului de acțiune.

Consiliul Europei va furniza actualizări periodice cu privire la progresele și rezultatele Planului de acțiune. În acest scop, Biroul Direcției Generale de Programe (BDGP) va transmite CM rapoarte intermediare și finale, după cum urmează:

- un raport oral la 12 luni de la adoptarea Planului de acțiune pentru a prezenta stadiul progresului după lansarea oficială a acestuia;
- un Raport intermediar de analiză a progresului, la 24 de luni de la adoptarea Planului de acțiune;
- un Raport final de analiză a progresului la sfârșitul punerii în aplicare a Planului de acțiune.

Progresele realizate în cadrul Planului de acțiune vor fi, de asemenea, evaluate în comun de către Consiliul Europei și de autoritățile din Republica Moldova. În acest scop, se înființează un comitet director al Planului de acțiune, format din reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și alți actori naționali, inclusiv societatea civilă, implicați în implementarea Planului de acțiune, precum și din reprezentanți ai Consiliului Europa.

Acest comitet director va evalua punerea în aplicare a proiectelor aprobate, va discuta propuneri pentru cooperarea viitoare și provocările întâmpinate și va recomanda, dacă este cazul, măsuri pentru îmbunătățirea eficacității Planului de acțiune. Reuniunile vor avea loc la 24 de luni de la adoptarea Planului de acțiune, pentru a evalua punerea în aplicare a intermediară și, înainte de sfârșitul Planului de acțiune, pentru a evalua punerea în aplicare generală. În ceea ce privește componența Comitetului Director, va fi încurajat un echilibru echitabil, pe cât posibil, între femei și bărbați, sub rezerva unor limitări în ceea ce privește cunoștințele și experiența sectorială.

În plus, BDGP va adresa Rapoartele anuale ale Planului de acțiune acelor donatori care contribuie la finanțare la nivelul Planului de acțiune, în conformitate cu cerințele de raportare.

Contactele Planului de acțiune

Biroul Direcției Generale de Programe (BDGP)

Consiliul Europei

F-67075 Strasbourg Cedex

Tel: + 33 (0)3 90 21 56 54

Fax: + 33 (0)3 90 21 46 31

E-mail to: odgp@coe.int

www.coe.int/programmes

Oficiul Consiliului Europei la Chișinău

Republica Moldova

Tel: 373 22 202 304 or 373 22 888 899

Fax: 373 22 202 305

E-mail to: fieldchisinau@coe.int

www.coe.int/chisinau

Anexa I - Cadrul logic (Logframe)

Egalitatea de gen și participarea civilă în procesul decizional ca teme transversale:

- **Egalitatea de gen** este integrată în toate proiectele Consiliului Europei, în conformitate cu Strategia privind egalitatea de gen a Consiliului Europei și susținută de Setul de instrumente al Consiliului Europei pentru abordarea integratoare a egalității de gen în proiectele de cooperare, alături de alte instrumente disponibile;
- **Participarea civilă** este promovată de Organizație în conformitate cu Ghidul privind participarea organizațiilor societății civile la activitățile de cooperare ale Consiliului Europei.

Scopul general: de a susține reformele din Republica Moldova, ceea ce va alinia în continuare legislația, instituțiile și practica Republicii Moldova la standardele europene, în domeniile drepturilor omului, statului de drept și democrației și, prin urmare, de a susține eforturile țării de a-și onora obligațiile în calitate de stat membru al Consiliului Europei.

Drepturile Omului	
Rezultat tematic: Protecția și egalitatea drepturilor omului sunt îmbunătățite prin punerea în aplicare bine structurată și coordonată a standardelor drepturilor omului, inclusiv a celor referitoare la egalitatea de gen și printr-o eficacitate îmbunătățită a sistemului Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO).	
Acțiunile din acest domeniu vor contribui la punerea în aplicare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) 3 (țintele 5 și c) ⁴³ ; 5 (ținta 2) ⁴⁴ ; 10 (ținta 3) ⁴⁵ și 16 (țintele 1, 2, 6 și 10). ⁴⁶	
Rezultate	Indicatori
1.1. Protejarea drepturilor omului <i>Eficacitatea sistemului CEDO la nivel național</i> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrul de detenție preventivă este conform și pus în aplicare în conformitate cu standardele europene. • Aplicarea sporită a alternativelor la detenție. • Personalul Instituției Avocatului Poporului (Ombudsmanului) are capacități și competențe sporite pentru a-și pune în aplicare mandatul și a-și îmbunătăți vizibilitatea. 	<i>Eficacitatea sistemului CEDO la nivel național</i> <ul style="list-style-type: none"> • Calitatea referințelor la Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO). • Gradul de integrare a standardelor CEDO în legislația națională și nivelul de punere în aplicare a standardelor europene privind drepturile omului, în raport cu eliminarea tuturor formelor de discriminare. • Nivelul de punere în aplicare a hotărârilor CtEDO.

⁴³ Obiectivul 3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți, la toate vârstele. Ținta 5: Consolidarea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și consumul nociv de alcool. Ținta C: Creșterea substanțială a finanțării pentru sănătate și recrutarea, dezvoltarea, formarea și păstrarea forței de muncă în domeniul sănătății în țările în curs de dezvoltare, în mod special, în țările cel mai puțin dezvoltate și în statele insulare mici în curs de dezvoltare.

⁴⁴ Obiectivul 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și fetelor. Ținta 2: Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor în sferile publice și private, inclusiv traficul de ființe umane și exploatarea sexuală și de altă natură.

⁴⁵ Obiectivul 10: Reducerea inegalității în interiorul și între țări. Ținta 3: Asigurarea de șanse egale și reducerea inegalităților în ceea ce privește rezultatele, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor adecvate în acest sens.

⁴⁶ Obiectivul 16: Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și construirea de instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 1: Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și a ratelor aferente de deces peste tot. Obiectivul 16, ținta 2: Încetarea abuzului, exploatării, traficului și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor. Obiectivul 16, ținta 6: Dezvoltarea de instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 10: Asigurarea accesului publicului la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.

<ul style="list-style-type: none"> • Personalul Direcției Agent Guvernamental are o capacitate și competențe sporite pentru a urmări punerea în executare a hotărârilor CtEDO. • Capacitate crescută a profesioniștilor din domeniul sănătății și juridic, precum și a personalului instituțiilor naționale relevante de a asigura, la nivelul la care își desfășoară activitatea, respectarea egalității de gen și a drepturilor omului în domeniul biomedical. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gradul de conformitate a legislației penale cu standardele europene și de punere în aplicare. • Numărul de cazuri anchetate de Inspectoratul de Stat pentru infracțiuni comise de agenții responsabili cu aplicarea legii. • Regularitatea și sfera activităților Direcția Agent Guvernamental pentru coordonarea punerii în aplicare a standardelor CEDO la nivel național. • Amploarea transferului de competențe și cunoștințe privind standardele CEDO către instituțiile naționale de resort.
<p>1.2. Promovarea drepturilor și demnității omului</p> <p><i>Egalitatea de gen și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalul relevant din ministerele și instituțiile cheie are cunoștințe substanțiale cu privire la Convenția de la Istanbul și pune în aplicare schimbări cuprinzătoare ale cadrelor legislative și politice, în conformitate cu standardele europene. • Profesioniștii în domeniu⁴⁷ au capacitatea și abilitățile de a pune în aplicare, în mod efectiv, legislația și politicile de combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. • Personalul din cadrul instituțiilor de resort este bine informat cu privire la Convenția de la Istanbul, înțelege implicațiile sale și se angajează la ratificarea acesteia. <p><i>Antidiscriminarea, minoritățile și limbile minoritare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalul Consiliului pentru Egalitate are o capacitate sporită de a monitoriza și de a trata cazurile de discriminare. • Personalul Consiliului pentru Egalitate are o capacitate sporită de a oferi amici curiae profesioniști, precum și de a crește gradul de conștientizare și a îmbunătăți competențele altor autorități de resort de prevenire a discriminării. • Informațiile cu privire la compensațiile împotriva discriminării sunt diseminate pe scară largă în rândul comunităților vulnerabile, iar capacitatea instituțiilor de resort de a veni în ajutorul unor astfel de comunități este sporită. • Instituțiile publice de resort își sporesc capacitățile de a proteja drepturile romilor în conformitate cu standardele europene. 	<p><i>Egalitatea de gen și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Măsura în care legislația națională privind violența bazată pe gen și violența domestică este în vigoare și pusă în aplicare în conformitate cu standardele europene. • Gradul de acces la justiție pentru femeile victime ale violenței și calitatea răspunsului judiciar în cazurile de violență bazată pe gen. <p><i>Antidiscriminarea, minoritățile și limbile minoritare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gradul de conformitate a legislației și cadrelor instituționale anti-discriminare adoptate cu standardele europene și nivelul respectiv de punere în aplicare și eficiență. • Nivelul de cooperare interinstituțională pentru abordarea discriminării. • Numărul de amici curiae eliberat de Consiliul pentru Egalitate.

⁴⁷ Inclusiv judecători, procurori, autoritățile de aplicare a legii, asistenții sociali și personalul medical.

Discursul de instigare la ură și infracțiunile motivate ură

- Autoritățile de resort își sporesc capacitatea de a revizui legislația referitoare la infracțiunile motivate de ură și la discursurile de instigare la ură, în conformitate cu standardele internaționale.
- Poliția, procurorii și judecătorii își sporesc capacitatea de a identifica, investiga, urmări penal și judeca infracțiunile motivate de ură.
- Autoritățile de resort au capacitatea de a monitoriza, raporta și sancționa cazurile de discursuri de instigare la ură și infracțiuni motivate ură, în special cele care afectează persoanele de etnie romă și LGBTI, asigurând, în același timp cooperarea reciprocă.
- Gradul de conștientizare a publicului cu privire la pericolele discursurilor de instigare la ură în mediul online și offline este sporit.

Drepturile copiilor

- Profesioniștii în domeniul justiției penale își sporesc capacitatea și calificarea de a investiga, urmări penal și condamna, în mod efectiv, autorii infracțiunilor împotriva copiilor, inclusiv în mediul digital.
- Autoritățile de tutelă și profesioniștii din domenii non-juridice, care lucrează cu și pentru copii devin mai bine echipați cu instrumentele care integrează principiul egalității de gen necesare pentru identificarea și raportarea exploatării și abuzului sexual asupra copiilor.
- Agențiile responsabile de combaterea exploatării și abuzului sexual asupra copiilor își coordonează efectiv acțiunile, inclusiv la nivel local.
- Participarea copiilor la procesul decizional este stimulată, în continuare, de autoritățile de resort, specialiști și societatea civilă;
- Autoritățile de resort și societatea civilă au capacitatea de a crește gradul de conștientizare a publicului cu privire la prevenirea și combaterea exploatării și abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv prin vizarea internetului și a siguranței copiilor în mediul online.

Discursul de instigare la ură și infracțiunile motivate ură

- Nivelul incidentelor de violență rasială, homo/transfobică și discursurile de instigare la ură și cazurile de discriminare pe motive de orientare sexuală și identitate de gen (OSIG) și creșterea nivelurilor de urmărire penală și condamnări. Gradul de integrare a grupurilor vulnerabile.
- Nivelul de cooperare interinstituțională în timpul procedurilor penale aferente infracțiunilor motivate de ură.

Drepturile copiilor

- Gradul de conformitate cu cadrul juridic, politic și instituțional pentru prevenirea și protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv a exploatării și abuzului sexual.
- Nivelul de cooperare interinstituțională în timpul procedurilor penale și al evaluărilor privind bunăstarea copilului aferente abuzului sexual asupra copiilor.
- Nivelul de cunoștințe și aplicarea de către actorii relevanți a strategiilor care integrează principiul egalității de gen pentru prevenirea, protecția și sprijinul copiilor victime și a martorilor.
- Gradul de implementare a CM/Rec(2018)7.
- Nivelul cunoștințelor integratoare a principiului egalității de gen și aplicarea de către actorii relevanți a măsurilor de susținere a interesului superior al copilului atunci când copiii sunt în contact cu sistemul de justiție.

1.3. Asigurarea drepturilor sociale

- Autoritățile naționale au capacitatea de a elabora rapoarte naționale de înaltă calitate cu privire la punerea în aplicare a CSE.
 - ONG-urile au capacitatea de a înainta rapoarte alternative privind punerea în aplicare a CSE.
 - Factorii de decizie au un grad de conștientizare crescut cu privire la dispozițiile suplimentare ale CSE și la procedura plângerilor colective, iar dispozițiile suplimentare ale CSE sunt acceptate.
 - Specialiștii vizați au o mai bună înțelegere a jurisprudenței Comitetului European pentru Drepturile Sociale și sunt capabili să o aplice în practică.
- Măsura în care recomandările Consiliului Europei sunt încorporate în documentele și legislația de politici revizuite/elaborate.
 - Măsura în care diferite planuri de acțiune privind punerea în aplicare a drepturilor sociale și a reformelor conexe reflectă recomandările care rezultă din evaluări.
 - Măsura în care judecătorii și avocații utilizează CSE, CEDS și CtEDO relevante în practica lor.
 - Măsura în care funcționarii sociali/publici, profesioniștii din domeniul juridic utilizează standardele europene relevante în activitatea lor zilnică.
 - Măsuri/activități raportate de cooperare consolidată a societății civile cu părțile interesate din domeniul drepturilor sociale.
 - Numărul și calitatea rapoartelor societății civile referitoare la punerea în aplicare a drepturilor sociale.

Statul de drept	
Rezultat tematic: Securitatea democratică este consolidată printr-o punere în aplicare sporită a legislației existente și a standardelor europene, dezvoltarea unui cadru juridic și instituțional favorabil pentru o societate democratică și o calitate îmbunătățită a justiției și eficiență în combaterea corupției.	
Acțiunile din acest domeniu vor contribui la realizarea ODD 16 (în special țintele 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 10). ⁴⁸	
Rezultate	Indicatori
<p>2.1. Asigurarea justiției <i>Independența și eficiența justiției</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Autoritățile de resort își sporesc capacitatea de a revizui cadrul juridic național privind sistemul judiciar în conformitate cu standardele europene. • Judecătorii și personalul instanțelor își îmbunătățesc capacitatea de a aplica instrumentele CEPEJ pentru a crește transparența și responsabilitatea judiciară. • Profesioniștii responsabili de punere în executare a hotărârilor judecătorești în cauzele civile și administrative, au capacitatea de a pune în aplicare instrumentele CEPEJ în vederea analizării funcționării și eficienței sistemului de punere în executare; • În cadrul sistemului judiciar este în vigoare un cadru pentru combaterea corupției, care permite aplicarea echitabilă în practică a regulilor și procedurilor, precum și protejarea împotriva ingerințelor externe. • Personalul CSM, INJ și Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) facilitează dialogul periodic între aceste instituții. • Personalul INJ are o capacitate sporită de a dezvolta și pune în aplicare programe coerente de formare inițială și la locul de muncă, care integrează principiul egalității de gen și moderne pentru personalul judiciar și nejudiciar din cadrul instanțelor. • Personalul serviciilor de asistență juridică are capacitatea de a furniza servicii de calitate care integrează principiul egalității de gen. 	<p><i>Independența și eficiența justiției</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul de încredere în sistemul judiciar la nivelul populației (inclusiv perspectiva de gen). • Măsura în care legislația privind procedura penală este în vigoare și/sau modificată și pusă în aplicare în conformitate cu standardele europene. • Nivelul de egalitate în ceea ce privește accesul la justiție pentru femei și bărbați. • Calitatea și domeniul raportării analitice a părților interesate din sectorul justiției și calitatea și domeniul colectării și analizei datelor (inclusiv perspectiva de gen); • Calitatea procedurilor, regulilor și reglementărilor și a capacităților de gestionare ale organelor judiciare autonome (inclusiv perspectiva de gen). • Nivelul de punere în aplicare a instrumentelor și metodologiei Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) în activitatea zilnică a instanțelor.

⁴⁸ Obiectivul 16, ținta 2: Încetarea abuzului, exploatarea, traficului și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor. Obiectivul 16, ținta 3: Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți. Obiectivul 16, ținta 4: Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de arme, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de criminalitate organizată. Obiectivul 16, ținta 5: Reducerea substanțială a corupției și mitei sub toate formele lor. Obiectivul 16, ținta 6: Dezvoltarea de instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 7: Asigurarea unui proces decizional receptiv, inclusiv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 10: Asigurarea accesului publicului la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.

<p><i>Penitenciarele și poliția</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalul penitenciar are o capacitate mai bună de a utiliza instrumente pentru planificarea individuală a sentințelor care integrează principiul egalității de gen și de a pune în aplicare un sistem progresiv pentru executarea pedepselor. • Personalul din instituțiile penitenciare și specialiștii din domeniul sănătății au capacitatea de a oferi deținuților servicii de îngrijire a sănătății care integrează principiul egalității de gen (inclusiv de îngrijire a sănătății mintale) de aceeași calitate ca sistemul public de îngrijire a sănătății. • Capacitatea poliției de a preveni și a investiga aplicarea de rele tratamente în unitățile sale de detenție este crescută. • Conducerea și personalul din cadrul serviciului de probațiune au capacitatea și abilitățile de a pune în aplicare reforme pentru resocializarea infractorilor, inclusiv într-o manieră care integrează principiul egalității de gen. • Personalul medical și non-medical din cadrul instituțiilor psihiatrice și centrele de asistență socială au o mai bună înțelegere a modului de aplicare a protocoalelor și procedurilor prin intermediul programelor de formare inițială și la locul de muncă. 	<p><i>Penitenciarele și poliția</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Reglementările și actele normative referitoare la tratamentul minorilor infractori și a minorilor victime ale infracțiunilor sunt în conformitate cu standardele europene. • Gradul în care reglementările și alte acte normative care reglementează tratamentul deținuților în izolatoarele de detenție temporară este armonizat la standardele europene (inclusiv perspectiva de gen). • Numărul cazurilor de violență domestică prevenite, investigate și urmărite penal. • Calitatea îngrijirii sănătății oferite deținuților (inclusiv perspectiva de gen). • Volumul de muncă al personalului serviciului de probațiune. • Nivelul ocupării forței de muncă în funcție de gen în rândul foștilor infractori la un an după eliberarea din penitenciar. • Nivelul de recidivă în funcție de gen în rândul infractorilor care au fost supuși supravegherii de probațiune în termen de trei ani de la eliberarea din penitenciar.
<p>2.2. Consolidarea statului de drept</p> <p><i>Societatea informațională și guvernarea internetului: Libertatea de expresie și difuzarea publică - Consolidarea protecției datelor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalul Consiliului Audiovizualului are capacitatea de a pune în practică și de a monitoriza punerea în aplicare a noii legislații în domeniul mass-media. • Un sistem de monitorizare a punerii în aplicare a Codului serviciilor media audiovizuale din Republica Moldova, în special în ceea ce privește pluralismul politic, discursul inflamator, xenofobia și rasismul, discursul de instigare la ură și defăimarea, este pus în aplicare în conformitate cu standardele aplicabile ale Consiliului Europei; • Personalul radiodifuzorilor publici își îmbunătățește capacitatea și abilitățile de a oferi conținut variat, de înaltă calitate, care integrează principiul egalității de gen și imparțial, și de a-și adapta operațiunile la era digitală și de a menține standarde editoriale ridicate pe o piață competitivă. 	<p><i>Societatea informațională și guvernarea internetului: Libertatea de expresie și difuzarea publică - Consolidarea protecției datelor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Numărul de dispoziții din legislația, reglementările și documentele de politici adoptate, care iau în considerare standardele și practicile Consiliului Europei și europene. • Măsura în care legislația națională este în vigoare și/sau modificată și pusă în aplicare în conformitate cu standardele internaționale și europene de protecție a datelor. • Măsura în care legislația națională privind reglementarea și practicile mass-media sunt în vigoare și/sau modificate în conformitate cu standardele europene privind libertatea de exprimare, inclusiv pe internet, pluralismul mass-media și difuzarea publică.

<ul style="list-style-type: none"> • Sunt consolidate capacitățile tehnice ale Consiliului Audiovizualului de a pune în aplicare noul Cod al serviciilor media audiovizuale. • Profesioniștii care asigură formare în domeniul jurnalismului au capacitatea și cunoștințele de a oferi cursuri de calitate, care să conducă la o generație tânără de jurnaliști bine pregătiți, conștientă la dimensiunea de gen și cu spirit critic, capabilă să producă jurnalism de investigație și documentare. • Reprezentanții părților interesate (autorități, furnizori de servicii și OSC-uri) dobândesc cunoștințele și abilitățile necesare pentru a elabora sisteme eficiente pentru guvernanta internetului. • Utilizatorii de internet au un grad crescut de conștientizare a drepturilor lor, căilor de atac și a compensațiilor disponibile în caz de încălcări în mediul online. • Autoritățile competente din Republica Moldova au cunoștințele necesare pentru a continua ratificarea Convenției 108+. • Personalul din cadrul CNPDCP are instrumente specifice de creștere a gradului de conștientizare în vederea îmbunătățirii protecției datelor în sectorul sănătății. • Personalul din cadrul CNPDCP are capacitatea și abilitățile de a-și îmbunătăți metodologia de control în vederea contracarării riscurilor din mediul digital. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivelul alertelor trimise Platformei Consiliului Europei pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor și a condamnărilor pentru infracțiuni împotriva jurnaliștilor. • Calitatea formării oferite și aplicarea unui cod deontologic pentru jurnaliști în conformitate cu standardele europene, inclusiv conștientizarea principiului egalității de gen. • Nivelul de punere în aplicare a recomandărilor Consiliului Europei privind guvernanta internetului.
<p>2.3. Combaterea amenințărilor la adresa statului de drept</p> <p><i>Lupta împotriva corupției și spălării banilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Judecătorii și procurorii au capacitatea necesară pentru a pune în aplicare standardele Consiliului Europei în domeniu. • Personalul responsabil pentru controlul integrității în ceea ce privește funcționarii publici are capacitatea necesară pentru aplicarea efectivă a sistemului de verificare a activelor și declararea altor interese de către judecători, procurori și membri ai Parlamentului. • Evaluarea națională a riscurilor CSB/CFT este actualizată în mod periodic; 	<p><i>Lupta împotriva corupției și spălării banilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrele și practicile legislative și instituționale existente pentru combaterea corupției, spălării banilor și criminalității informatice sunt în conformitate cu standardele europene și internaționale. • Măsura în care administrația publică are capacitatea de a planifica, a aloca resurse și a desfășura acțiuni complexe, combătând, în același timp, gestionarea defectuoasă și corupția. • Măsura în care răspunderea funcționarilor publici este consolidată prin intermediul cadrului juridic și de raportare, structurii organizaționale, strategiei, procedurilor și acțiunilor. • Nivelul de încredere în prevenirea și combaterea corupției la nivelul populației (inclusiv din perspectiva de gen). • Gradul în care reglementările și alte acte normative, care reglementează recuperarea activelor, precum și măsurile de combatere a spălării banilor/finanțării terorismului sunt armonizate cu standardele europene.

- Personalul din cadrul Autorității Naționale de Integritate are capacitatea de a-și executa mandatul de control și verificare.
- Personalul din cadrul entităților de raportare și supraveghere a combaterii spălării banilor este mai capabil să elaboreze sisteme de control efective și să reacționeze în mod corespunzător în caz de suspiciuni.
- Agențiile de aplicare a legii și sistemul judiciar au o capacitate sporită de recuperare a activelor ilegale prin utilizarea tuturor instrumentelor juridice disponibile și combaterea proactivă a spălării banilor și a finanțării terorismului.
- Capacități sporite ale autorităților judiciare de aplicare a legii și de cooperare interinstituțională - un cadru de partajare a experienței și de formare coerent, durabil și orientat spre competențe.

Criminalitatea informatică

- Părțile interesate publice și private își consolidează capacitatea de a adopta și îmbunătăți în continuare cadrele legislative și politice conforme cu Convenția de la Budapesta, precum și standardele aferente, cum ar fi Convențiile de la Istanbul și Lanzarote.
- Capacități sporite ale autorităților judiciare de aplicare a legii și de cooperare interinstituțională - un cadru de partajare și formare a experienței, coerent, durabil și orientat spre competențe.

Abuzul de droguri și traficul ilicit

- Personalul instituțiilor penitenciare, profesioniștii din domeniul sănătății și asistenții sociali, în cooperare cu organizațiile societății civile (ONG-urile), au capacitatea de a spori accesul deținuților la tratamentul de calitate privind dependența de droguri.

Traficul de ființe umane

- Profesioniștii din cadrul sistemului de justiție penală au o capacitate crescută de integrare a principiului egalității de gen pentru investigarea, urmărirea penală și condamnarea efectivă a persoanelor responsabile pentru traficul de ființe umane, inclusiv în mediul digital.
- Profesioniștii din cadrul sistemului de justiție penală au o capacitate crescută de integrare a principiului egalității de gen pentru prevenirea și identificarea traficului de copii, inclusiv printr-o cooperare sporită între serviciile de combatere a traficului de ființe umane și de protecție a copilului.

Criminalitatea informatică

- Amploarea investigațiilor financiare și a urmărilor penale aferente criminalității informatice și veniturilor obținute din infracțiunile online
- Măsura în care este asigurat echilibrul între interesele autorităților de aplicare a legii și respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a principiilor statului de drept, combătând, în mod efectiv, în același timp, criminalitatea informatică.
- Nivelul de conformitate cu standardele internaționale privind criminalitatea informatică, spălarea banilor și descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii.
- Nivel sporit de cooperare internațională în materie penală cu privire la combaterea criminalității informatice.

Abuzul de droguri și traficul ilicit

- Cadrele și practicile legislative și instituționale existente pentru a oferi deținuților un tratament de calitate pentru dependența de droguri.
- Numărul deținuților în funcție de gen care beneficiază de tratament de calitate pentru dependența de droguri.

Traficul de ființe umane

- Amploarea investigațiilor și urmărilor penale aferente traficului de ființe umane.

<ul style="list-style-type: none"> • Profesioniștii în domeniu au capacitatea de integrare a principiului egalității de gen pentru a îmbunătăți accesul la justiție și a căilor de atac efective pentru victimele traficului de ființe umane. • Inspectorii de muncă și funcționarii de aplicare a legii și-au consolidat capacitățile și practicile de prevenire și identificare a traficului de ființe umane. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivelul de conformitate a legislației și a practicii cu standardele internaționale privind combaterea traficului de ființe umane.
<p>Democrația Rezultat tematic: Democratizarea societății este favorizată prin integritatea electorală, democrația locală consolidată și participarea sporită a tinerilor la procesul democratic.</p>	
<p>Activitățile din acest domeniu vor contribui la ODD 11 (în special ținta 3)⁴⁹, ODD 4 (în special țintele 7 și c)⁵⁰ și vor avea legătură cu ODD 16 (în special țintele 6 și 7)⁵¹.</p>	
<p>Rezultate</p>	<p>Indicatori</p>
<p>3.1. Consolidarea guvernancei democratice și promovarea inovației</p> <p><i>Buna guvernare la nivel subnațional</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialog și consultări îmbunătățite între reprezentanții de stat la nivel teritorial și autoritățile raionale și locale. • Autoritățile locale se angajează activ în cooperarea intermunicipală în conformitate cu standardele europene. • Introducerea unor sisteme moderne de gestionare a resurselor umane și de formare care respectă dimensiunea de gen pentru funcționarii publici la nivel local. • Autoritățile locale sunt mai capabile să identifice vulnerabilitatea și reziliența comunităților la situații de urgență și să gestioneze astfel de situații la nivel instituțional, administrativ și al societății civile. • Membrii CALM își sporesc capacitatea de a sprijini autoritățile locale și își consolidează dialogul cu autoritățile centrale. 	<p><i>Buna guvernare la nivel subnațional</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Regularitatea și sfera consultărilor între autoritățile naționale și locale. • Nivelul la care recomandările autorităților locale se reflectă în Strategia națională de descentralizare și bună guvernare. • Nivelul la care reglementările și practicile la nivel local reflectă bunele practici europene de guvernare locală. • Gradul de participare a femeilor în procesul decizional la nivel local. • Percepția guvernării la nivel local, în funcție de populație (defalcată în funcție de gen).

⁴⁹ Obiectivul 11: A face orașele și așezările umane incluzive, sigure, rezistente și durabile. Obiectivul 11, ținta 3: Îmbunătățirea, până în 2030, a urbanizării incluzive și durabile și a capacității de planificare și gestionare participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.

⁵⁰ Obiectivul 4: Asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți. Obiectivul 4, ținta 7: asigurarea, până în 2030, că toți cursanții dobândesc cunoștințele și abilitățile necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenie globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă. Obiectivul 4, ținta c: Creșterea substanțială, până în 2030, a numărului de profesori calificați, inclusiv prin cooperarea internațională pentru formarea profesorilor în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cel mai puțin dezvoltate și în statele insulare mici în curs de dezvoltare.

⁵¹ Obiectivul 16: Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și construirea de instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 6: Dezvoltarea de instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile. Obiectivul 16, ținta 7: Asigurarea unui proces decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.

- Autoritățile locale își îmbunătățesc cunoștințele și practica în domeniul guvernării deschise, al eticii publice și al prevenirii corupției și își consolidează abilitățile în promovarea și susținerea drepturilor omului la nivel local;
- Autoritățile responsabile de cooperarea transfrontalieră din Republica Moldova, România și Ucraina își intensifică contactele în vederea stimulării dezvoltării economice în regiune.

Alegerile

- Autoritățile de resort își sporesc capacitatea de a revizui legislația electorală în conformitate cu standardele electorale internaționale.
- Autoritățile electorale competente la toate nivelurile își măresc capacitatea de a opera într-un mod profesionist, transparent și incluziv.
- CEC și profesioniștii relevanți din domeniul juridic își îmbunătățesc capacitatea de a examina plângerile electorale și de a supraveghea și investiga finanțarea partidelor politice.
- Femeile, care votează pentru prima dată, minoritățile naționale și cetățenii care locuiesc în străinătate au cunoștințele și motivația necesare pentru a lua o decizie informată de vot.

Măsuri de consolidare a încrederii

- Numărul subiectelor de lucru în rândul participanților de pe ambele maluri a crescut.
- Actorii nestatali din domeniile vizate au susținut un dialog, care a creat un mediu propice consolidării încrederii pe ambele maluri ale râului Nistru.
- Dialogul dintre reprezentanții societății civile, profesioniștii din mass-media și factorii de decizie de pe ambele maluri ale râului Nistru s-a îmbunătățit.

Alegerile

- Gradul de încorporare a standardelor europene în legislația și practica electorală.
- Nivelul de încredere în procesul electoral, în funcție de gen.
- Nivelul participării femeilor, minorităților naționale și tinerilor la alegeri.
- Nivelul de conștientizare a drepturilor electorale la nivelul populației, în funcție de gen.

Măsuri de consolidare a încrederii

- Domeniul de aplicare, frecvența și numărul activităților.
- Numărul de participanți (inclusiv din perspectiva de gen).
- Nivelul de susținere a Măsurilor de consolidare a încrederii în rândul participanților.

<p>3.2. Promovarea participării și diversității</p> <p><i>Participarea civilă la procesul decizional democratic</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cetățenii și organizațiile societății civile (OSC-urile), inclusiv cele care lucrează pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen, beneficiază de un cadru de reglementare îmbunătățit pentru participarea civilă și în municipalitățile pilot, • Creșterea gradului de conștientizare cu privire la instrumentele și căile de participare civilă la procesul decizional, • Opiniile cetățenilor - inclusiv a copiilor și tinerilor - și ale organizațiilor societății civile ONG-urilor, inclusiv ale celor care lucrează la drepturile femeilor și egalitatea de gen, sunt luate în considerare de factorii decizionali, prin stabilirea unor platforme de dialog în municipalitățile pilot selectate. <p><i>Educație pentru democrație</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalul din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării are o capacitate sporită de a dezvolta și aplica cadrul politic și ghidurile metodologice privind educația civică și educația pentru cetățenie digitală, în conformitate cu standardele Consiliului Europei, • Factorii de decizie în domeniul educației din Republica Moldova au o mai bună înțelegere a principiilor de etică, transparență și integritate în educație ale Consiliului, • Directorii de școli, cadrele didactice și școlarii din școlile pilot din Republica Moldova înțeleg mai bine principiile guvernantei democratice a școlilor. 	<p><i>Participarea civilă la procesul decizional democratic</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Numărul de municipalități care au consolidat și au introdus mecanisme de participare civilă. • Numărul de municipalități care au reprodus cele mai bune practici. • Numărul de decizii luate de organismele pilot ale administrației locale în care societatea civilă a avut posibilitatea de a influența. <p><i>Educație pentru democrație</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Numărul de documente oficiale privind educația, care reflectă noul cadru politic și standardele europene privind educația civică. • Numărul de profesori de educație civică care predau noua programă școlară de educație civică în conformitate cu principiile ECD/EDO și Competențele CCD și aplică noua abordare (evaluare prin descriptori, învățare bazată pe proiecte etc.). • Numărul de școli participante care aplică modelul de guvernare democratică a școlilor (inclusiv procesul decizional participativ, consiliile școlare funcționale și consiliile studentești etc.).

Anexa II - Registrul de risc

Descrierea riscului	Acțiuni de atenuare
Riscul politic	
<p>Scenariul optim - sprijin și disponibilitate sporită de a continua reformele necesare</p> <p>Consensul privind reformele relevante este stabilit într-un un spectru politic larg.</p>	<p>Creșterea gradului de conștientizare a grupurilor țintă cu privire la implicarea Consiliului Europei în procesul național de reformă;</p> <p>Discuții care urmează să aibă loc cu privire la o posibilă extindere a domeniului de acțiune.</p>
<p>Scenariul cel mai favorabil - stabilitate politică generală susținută</p> <p>Punerea parțială în aplicare a reformelor și opoziția față de punerea în aplicare a acestora în Parlament și de către anumite grupuri din societate</p>	<p>Sprijinirea autorităților naționale în asigurarea conformității cadrelor legislative și de reglementare cu standardele Consiliului Europei;</p> <p>Consolidarea capacității instituțiilor de a pune în aplicare aceste standarde, sporirea gradului de conștientizare a populației cu privire la aceste standarde;</p> <p>Creșterea gradului de conștientizare a partenerilor instituționali care promovează standardele Consiliului Europei în rândul populației.</p>
<p>Scenariul cel mai nefavorabil - instabilitate politică crescută/absența reformelor</p> <p>Lipsa voinței politice de a pune în aplicare a reformelor</p> <p>Procesul de reformă încetinește sau se oprește</p> <p>Derularea democratică are ca rezultat slăbirea instituțiilor și agravarea situației pentru anumite grupuri sociale</p>	<p>Grad de conștientizare crescut în rândul grupurilor țintă pentru a le informa cu privire la beneficiile și importanța aplicării standardelor Consiliului Europei;</p> <p>Promovarea dialogului între autorități și societatea civilă cu privire la aplicarea standardelor;</p> <p>Facilitarea contactelor și cooperării între susținătorii reformelor din cadrul diferitelor ramuri ale Guvernului și în cadrul societății civile;</p> <p>Creșterea atenției pentru protejarea drepturilor grupurilor vulnerabile;</p> <p>Dezbaterea strategiilor de atenuare cu partenerii internaționali (în special, UE).</p>

Riscuri aferente livrării proiectului/programului	
Lipsa fondurilor suficiente pentru punerea în aplicare a Planului de acțiune	<p>Creșterea eforturilor de mobilizare a resurselor într-o manieră coordonată;</p> <p>Continuarea abordării feedback-ului din partea partenerilor și donatorilor în vederea îmbunătățirii conceptului proiectelor, punerii în aplicare, monitorizării bazate pe rezultate și practicilor de raportare, pentru a atrage și a păstra donatorii;</p> <p>Creșterea și îmbunătățirea comunicării rezultatelor acțiunilor anterioare și în curs de desfășurare din țară.</p>
Întreruperea procesului de punere în aplicare din cauza fluctuației ridicate a personalului din instituțiile partenere	<p>Punerea în aplicare a procedurilor pentru susținerea memoriei instituționale pe termen lung pentru instituțiile partenere;</p> <p>Asigurarea sustenabilității acumulării de cunoștințe în instituțiile partenere.</p>
Coordonare insuficientă cu partenerii naționali și internaționali	<p>Proiectarea intervențiilor ținând seama, în același timp, de necesitățile și prioritățile țării exprimate în cadrul reuniunilor comitetului director;</p> <p>Creșterea coordonării cu partenerii internaționali cu care coordonarea planurilor este deja realizată în vederea consolidării unui mesaj comun, a asigurării eficienței economice și a sporirii acceptării reformelor.</p>
Lipsa cunoștințelor și abilităților pentru realizarea analizei de gen și a abordării integratoare a principiului egalității de gen în rândul partenerilor naționali	<p>Sprijinirea consolidării capacităților partenerilor naționali de a colecta, analiza și utiliza informațiile relevante, de a lua măsuri de creștere a gradului de conștientizare cu privire la inegalitatea de gen și integrarea principiului egalității de gen în rândul părților interesate, de a consolida organizațiile societății civile care lucrează în domeniul egalității de gen și a drepturilor femeilor, de a consolida capacitățile apărătorilor drepturilor omului, în special femei.</p>
Lipsa reprezentării echilibrate între femei și bărbați în rândul factorilor de decizie	<p>Încurajarea participării genului subreprezentat la comitetele directoare ale Planului de acțiune și ale proiectelor.</p>

Riscuri de comunicare	
Lipsa transparenței și a consensului cu privire la prioritățile și domeniul de aplicare al programelor în rândul partenerilor internaționali.	Creșterea sferei de comunicare pentru a informa grupurile profesionale, partenerii internaționali și publicul despre contribuția la reforme a Consiliului European și a donatorilor; Asigurarea faptului că sunt transmise mesaje comune cu alți parteneri internaționali (de ex., Parteneriatul cu UE).
Lipsa cunoștințelor în rândul principalilor parteneri naționali și internaționali, grupurilor vizate și populației generale cu privire la contribuția Consiliului European la reformele din țară	Fiecare program își dezvoltă strategia/planul de comunicare pentru a asigura o nouă participare la rezultate și impact; Creșterea gradului de conștientizare a profesioniștilor și a publicului cu privire la contribuția Organizației la reforme; Creșterea vitezei schimbului de informații.
Riscuri aferente pandemiei COVID-19	
Imposibilitatea de a desfășura evenimente din cauza regulilor de distanțare socială și a restricțiilor privind adunările	Utilizarea metodelor alternative de desfășurare a reuniunilor și cursurilor de formare (videoconferințe, seminarii web).
Schimbarea priorităților partenerilor naționali din cauza circumstanțelor fără precedent	Menținerea unei comunicări strânse cu autoritățile naționale și răspunsul la necesitățile în schimbare, pentru a aborda în mod optim nevoilor beneficiarilor, menținând, în același timp, accentul pe valorile de bază ale Organizației.
Imposibilitatea desfășurării activităților pe teren din cauza restricțiilor privind călătoriile internaționale și locale	Concentrarea asupra activităților care pot fi efectuate de la distanță, până la ridicarea restricțiilor; Examinarea metodelor alternative de lucru: videoconferințe, formare și sondaje online etc.

Anexa III - Tabel financiar
(sume în euro)

Sectoare	Buget total
Drepturile omului	3 145 713
1. Protejarea drepturilor omului	700 000
2. Egalitate și demnitate umană	2 145 713
3. Asigurarea drepturilor sociale	300 000
Statul de drept	5 933 785
1. Asigurarea justiției	3 332 046
2. Consolidarea statului de drept	1 584 517
3. Combaterea amenințărilor la adresa statului de drept	1 017 222
Democrația	3 640 000
1. Consolidarea guvernancei democratice și promovarea inovației	2 700 000
2. Promovarea participării și diversității	940 000
Coordonare, gestionare și rezerve	930 502
1. PBG II Coordonare - Rezerve - Mecanismul de răspuns rapid	300 945
2. Costuri generale de gestionare	629 557
TOTAL	13 650 000

Anexa IV - Surse/documente relevante

Documente ale Consiliului European

1. Cooperarea tehnică cu Republica Moldova

Planul de acțiune al Consiliului European pentru Republica Moldova (2017- 2020)

Raport de activitate privind progresul înregistrat privind punerea în aplicare a

Planului de acțiune al Consiliului European pentru Republica Moldova (2017- 2020)

2. Secretarul General al Consiliului European

Declarația Secretarului General al Consiliului European privind reforma judiciară în Republica Moldova, efectuată la 22 ianuarie 2020

3. Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Jurisprudența CtEDO în ceea ce privește Republica Moldova

4. Comitetul de Miniștri al Consiliului European

CM/Rec(2018)7 recomandarea către statele membre privind Ghidul pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital

Recomandarea CM CM/Rec(2010)12 către statele membre privind independența, eficiența și responsabilitățile judecătorilor;

Recomandarea CM CM/Rec(2018)1 către statele membre privind pluralismul mass-media și transparența dreptului de proprietate asupra mass-media;

Recomandarea CM CM/Rec(2018)4 către statele membre privind participarea cetățenilor la viața publică locală

Raport Anual al CM privind supravegherea executării hotărârilor și deciziilor CtEDO

Planul de acțiune al CM privind consolidarea independenței și imparțialității judiciare CM (2016)36 final

5. Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului European

Raportul Comisarului în urma vizitei din 9-13 martie 2020

6. Adunarea Parlamentară a Consiliului European

Avizul 188 (1995) privind cererea Republicii Moldova de aderare la Consiliul European.

Rezoluția Nr. 2308(2019) privind funcționarea instituțiilor democratice din Republica Moldova

7. Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European

Recomandarea 451 (2020) a Congresului privind alegerile locale din Republica Moldova (20 octombrie 2020) și Recomandarea 436 (2019);

8. Organismele de monitorizare și consultative de experți ale Consiliului Europei

Raport CERI (2018) 34 din iunie 2018

Al patrulea aviz al CCCC cu privire la punerea în aplicare a CCMN de către Republica Moldova
 Recomandarea GRETA CP(2012)6 privind identificarea, asistența și sprijinirea victimelor traficului de ființe umane

Concluziile CEDS referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor acceptate ale CSE

Avizele Comisiei de la Veneția: Nr. 916/2018 privind legea pentru modificarea și completarea Constituției;
 Nr. 917/2018 privind modificările constituționale referitoare la libertatea de asociere; Nr. 936/2018 cu privire la legea privind prevenirea și combaterea terorismului; Nr. 972/2019 privind legislația în materie de urmărire penală; Nr. 976/2019 privind judecătoria Curții Constituționale;

Avizul comun al Comisiei de la Veneția și al Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept al Consiliului Europei Nr. 983/2020 cu privire la Proiectul de lege privind modificarea și completarea Constituției cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;

Avizul comun al Comisiei de la Veneția și al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/OIDDO) nr. 907/2017 privind legea pentru modificarea și completarea anumitor acte legislative (sistemul electoral pentru alegerea Parlamentului);

Chestionar privind rolul Președinților de instanțe, inclusiv în Republica Moldova, ca bază pentru Avizul CCJE nr. 19 din 2016;

Avizul CCPE nr.9 (2014) privind normele și principiile europene referitoare la procurori;

Raportul CPT CPT/Inf (2018) 49, referitor la vizita din perioada 5-11 iunie 2018;

Primul (GrecoRC4(2018)10) și al doilea (GrecoRC4(2020)9) raport de conformitate al GRECO privind prevenirea corupției în ceea ce privește membrii Parlamentului, judecătoria și procurorii;

Raportul MONEYVAL privind cea de-a cincea rundă de evaluare reciprocă (2019)6 privind nivelul de punere în aplicare în practică a legislației pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului;

Recomandările Comitetului de la Lanzarote din cel de-al doilea raport de implementare privind protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în cercul de încredere;

Conferința părților la Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului, al doilea raport de activitate 2015-2017;

Grupul de cooperare pentru combaterea abuzului și a traficului ilicit de droguri (Grupul Pompidou), publicație privind Tratamentul antidrog în penitenciarele din Europa de Est și de Sud-Est.

9. Ghiduri

Metodologia Consiliului Europei de gestionare a proiectelor(MGP)

Setul de instrumente al Consiliului Europei pentru abordarea integratoare a egalității de gen în proiectele de cooperare

Strategia pentru egalitatea de gen a Consiliului Europei pentru perioada 2018-2023

Ghidul privind participarea organizațiilor societății civile la activitățile de cooperare ale Consiliului Europei.

Ghidul privind gestionarea riscurilor

Politica de gestionare a riscurilor

Manualul Consiliului Europei privind drepturile omului și mediul înconjurător

Documentele de politică națională ale Republicii Moldova

Strategia Națională Dezvoltare (Moldova 2030)

Proiectul de Strategie pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției (2020-2023)

Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului

Strategia națională și Planul de acțiuni pentru asigurarea egalității între bărbați și femei (2017-2021)

Strategie națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023

Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii (2018-2023)

Strategia națională pentru protecția copilului pe anii (2014-2020)

Planul de acțiuni privind promovarea siguranței pe Internet a copiilor și adolescenților (2017-2020)

Strategia națională a securității informaționale (2019-2024)

Strategia națională de integritate și anticorupție (2017-2020)

Violența împotriva femeilor în familie

Consiliul Europei
Biroul Direcției Generale de Programe

F-67075 Strasbourg Cedex

E-mail: odgp@coe.int

www.coe.int/programmes

Oficiul Consiliului Europei la Chișinău

str. Vlaicu Pârcălab 63,

Chișinău 2012, Republica Moldova

E-mail: fieldchisinau@coe.int

www.coe.int/chisinau

RO

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 47 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE